

**Русенски филиал на
Съюза на свободните писатели в България**

Дунавски съзвездия

**ЛИТЕРАТУРЕН СБОРНИК
НА АВТОРИ ОТ РУСЕ И ГЮРГЕВО**

ПОЕЗИЯ ♦ ПРОЗА

Издава ССП – Русе

2019 г.

*Книгата се издава със собствени средства
на Русенския филиал на ССП и с любезното съдействие
на фондация „Д-р инж. Иван Иванов” – гр. Русе*

ISBN 978-619-7463-04-0

© Дунавски съзвездия, литературен сборник, 2019 г.

© Автор – Колектив, 2019 г.

Съставители и редактори –

Надежда Радева, Йордан Василев, Дуня Паланджеану

Рецензенти – *Дуня Паланджеану и Йордан Василев*

© Превод от румънски език –

Адриан Василев и Надежда Радева

© Пейзажни снимки на корицата и в книжното тяло –

Василе Аркану, Гюргево, Румъния

© Дизайн на корицата – *Елица Калоянова*

ДУНАВСКИ СЪЗВЕЗДИЯ

ЛИТЕРАТУРЕН СБОРНИК
с творби на автори
от Русе и Гюргево

ПОЕЗИЯ ♦ ПРОЗА

◆ ◆ ◆

В литературния сборник са включени творби поезия и проза на 24 автори, членове на Русенския филиал на Съюза на свободните писатели в България и стихотворения на 17 румънски автори от кръга за литература и изкуство „Лучафарул” – гр. Гюргево, Румъния.

Всички текстове са художествени и на съвременна тематика.

СЪВРЕМЕННА ПОЕЗИЯ И ПРОЗА ОТ РУСЕ И ГЮРГЕВО

Идеята за литературен сборник на творците от двата приятелски града на брега на Дунава възникна спонтанно от приятелството на двете поетеси от Русе и Гюргево Надежда Радева и Дуня Паланджеану. В настоящето издание намират място майстори на перото от Русенския филиал на Съюза на свободните писатели в България и от литературния кръг „Лучафарул“ от Гюргево.

Публикуваната поезия от двата бряга на Дунава има дълбок екзистенциален смисъл. Поетът Адриан Василев осмисля човешкия живот в стихотворението си „Завръщане“. Подобни идеи имат поетът Йордан Василев и поетесите Надежда Радева и Анна Димитрова. Поезията от румънска страна също третира тези въпроси, но като добавя дълбок православен подтекст. Пример за това са стиховете на Дуня Паланджеану („Слава на тебе, Жива вода“), Аурел Петре („Зима“), Андрей Шербанеску („В изкопа на тухларите“), Космин Джорджеску („Пътят“), Корнелия Кьосяу („Бори се, човече“) и Родика Ревенца („Аз зная“)...

Друга тематична линия от двата бряга на Дунава е идеята за родния край. Тя присъства още в началото на сборника със стихотворението на Адриан Василев „Роден край“. Патриотичната тематика е характерна за русенските поетеси Таня Сеславска, Нина Росна, Веселка Кюкова, Светланда Рашкова и за поетите Йордан Йорданов и Цветан М. Тодоров. Тя е добре представена в стихотворенията „Съединението“ на Мариана Шоава, „Във Воронец“ на Недя Мариоара и в „Неписани правила“ на Марилена Перижок от румънска страна. Прави добро впечатление възпяването на гениалния български поет и революционер Христо Ботев от румънската поетеса Дуня Паланджеану в творбата ѝ „Балада за българския герой“. Най-тачаният поет на Румъния Михай Еминеску е възпят традиционно в стихотворението „Звездата Еминеску“ на гюргевската поетеса Мариана Шоава. Дружбата от двата бряга на Дунава е опоетизирана от русенската поетеса Таня Сеславска в „Ярко дунавско съзвездие“. Темата за смисъла на писателския труд е обстойно разгледана в

творчеството на покойния русенски поет Румен Ченков („Творецът и времето“, „Признание“ и „Има поети...“) и в стихотворението на Йоана Николае „Дискретна поема“. И в българската част, и в румънската дълбоко е засегната темата за любовта. Тя е основна в поезията на Валентина Цвяткова („Виното любов“), Елена Богданова-Влайкова („В очакване на любовта“), Райна Преславска („Лебедова песен“ и „Първата любов“), Тодор Билчев („Завръщане любов“), Цветанка Ангелова („Амплитуди на сърцето“), Петришор Стоенеску („Чакам те!“), Мирон Корнелиу Уръту („Обичай“), Джика Чобану („Ще те нося в сърцето“), Констанда Джорджета („Съдба“), Тудор Андрея Руксандра („Океан“ I и II) и Анджелика Йоницеску („Ракурс“ и „Ако искаш да знаеш“). Темата за любовта на и към майката присъства ярко в стиховете на Валентина Цвяткова, Валентина Щайн, Нина Росна, Тодор Билчев, Веселка Кюкова, Дорел Сърбу („Родители“). Идеята за Бога ясно се откроява в стиховете на русенската поетеса Сийка Савова („***Е, какво?“).

С проза в сборника са представени само русенски автори. Ася Кулева с „Кизомба“ и Галена Стоянова с „Лятото“ разработват любовната тематика. В разказа си „Странният ловец“ Данаил Стойчев-Хърст се занимава с отношенията човек-природа. В красивата си „Дунавска импресия“ Елица Калоянова е смесила понятия и опит от различни видове изкуства. С дълбоко чувство на преклонение Лилия Линкова е представила действителна личност в разказа си „Ева ли?“. Сборникът красиво завършва със забавната история в разказа на Михаела Грамен „Месалина от вилната зона“.

Литературният сборник „Дунавски съзвездия“ е среща на два писателски свята, които могат да се сравнят и да почерпят опит един от друг. Връзките между двата бряга на Дунава ще продължават, както са били от векове.

Йордан Василев,
председател на Русенския филиал
на Съюза на свободните писатели в България

„CONSTELAȚII DUNĂRENE” – CORABIA SPIRITUALITĂȚII TRANSFRONTALIERE

O adevărată corabie a spiritului creator în regiunea transfrontalieră Ruse-Giurgiu, botezată atât de sugestiv „Constelații dunărene” își continuă în anul 2019 parcursul pe valurile bătrânului fluviu prin contribuția Uniunii Scriitorilor Liberi din Ruse.

Dacă mergem pe firul inițial al poveștii noastre ne amintim că în 2018 la inițiativa Cenaclului Transfrontalier de Literatură și Artă „Constelații dunărene” din Giurgiu apare editorial o antologie de poezie și artă plastică ce cuprindea între filele sale scriitori și artiști plastici români și bulgari din orașele prietene Giurgiu și Ruse, inițiativă unică în arealul dunărean și chiar mai departe. Antologia realizată la Giurgiu, al cărei antolog am avut privilegiul să fiu, consemnează pentru prima dată titlul de „Constelații dunărene” stârnind un real interes atât la Giurgiu cât și la Târgul Internațional de carte „Gaudeamus” din Capitala României, grație editurii „Amurg Sentimental”, care în prezența autorilor români și bulgari a prezentat-o la standul său de carte. În acest an 2019, este rândul Uniunii Scriitorilor Liberi din Ruse să continue acest inedit demers literar editând la Ruse o nouă ediție de poezie și proză intitulată tot „Constelații dunărene” prin care scriitorii din Giurgiu și Ruse își exprimă prin versuri și proză talentul creativ în preajma Dunării inspiratoare. Regăsim în paginile publicației creatori care în mare parte au participat la evenimente culturale și literare comune, fie la Giurgiu, fie la Ruse, îmbogățind prin activitatea lor de creație viața literară din orașele în care trăiesc și creează, Dunărea fiind un liant și un element de comuniune și comunicare spirituală.

Este lăudabil efortul colegilor de la Uniunea Scriitorilor Liberi din Ruse de a edita această nouă antologie care cuprinde un număr de 41 de autori de poezie și proză, 24 bulgari și 17 autori români, ultimii fiind membri ai Cenaclului literar „Lucașul” din Giurgiu, instituție care în acest an împlinește 70 de ani de existență, antologia apărând într-un ceas de sărbătoare și evaluare creativă pentru această școală de creație giurgiuveană.

Mulți dintre autorii bulgari incluși în antologie și-au lansat propriile cărți la Giurgiu, sau au participat la evenimente culturale alături de colegii lor giurgiuveni, fiind cunoscuți iubitorilor de literatură de aici. O parte dintre aceștia au făcut subiectul unor pagini de autor în Revista culturală „Valahia” din Giurgiu. Nume precum Nadejda Radeva, Iordan Vasilev, Adrian Vasilev, Valentina Tviatkova, Nikolina Todorova, Siika Savova, Svetlanda Raškova,

Elena Vlaikova, Raina Preslavska și alții, sunt cunoscute grație legăturilor culturale existente între orașele noastre, între Uniunea Scriitorilor Liberi din Ruse și Cenaclurile literare „Constelații dunărene” și „Lucefărul” din Giurgiu.

Apariția la Ruse a ediției 2019 a „Constelațiilor dunărene” reprezintă un eveniment important pentru viața culturală și creativă riverană Dunării. Tematica abordată ne ancorează la pulsul creativ inspirat din viața cotidiană, din realitățile prezentului, cu anotimpuri, dragoste, sentimente umane profunde, tradiții, valori ale culturii și istoriei din cele două orașe și țări. Stilurile de exprimare sunt din cele mai diverse, de la poezia cu rimă, cu cadențele sale clasice, la creațiile în vers alb, presărate cu metafore meșteșugit alese figuri de stil variate, ce conturează particularitatea creației prezentate, proprie fiecărui autor, fie el consacrat, fie începător în ale scrisului.

Este de evidențiat această platformă culturală și de creație fondată și consolidată mai ales în anii din urmă în regiunea Ruse-Giurgiu, prietenia și sentimentele ce răzbat din fiecare eveniment și act de creație, comuniunea prin literatură și artă.

Poemele autorilor români beneficiază de traducere în limba bulgară asigurată de Nadejda Radeva și Adrian Vasilev, vorbitori de limbă română și prieteni spirituali desăvârșiți. Un maestru fotograf giurgiuvean, Vasile Arcanu, contribuie pe măsura talentului său fotografic la reușita publicației, iar tânăra artista plastică bulgară Elița Kaloianova asigură designul copertei. Nu pot decât să felicit Uniunea Scriitorilor Liberi din Ruse pentru că și-au propus în programul editorial 2019 această antologie, rod al strădaniei noastre comune în plan literar, o lucrare de referință în Regiunea transfrontalieră Ruse-Giurgiu. Felicitări Iordan Vasilev, Nadejda Radeva, din stafful de conducere al Uniunii Scriitorilor Liberi din Ruse. Mulțumiri alese traducătorilor care fac ca poemele creatorilor români să fie accesibile iubitorilor de literatură bulgari, felicitări de asemenea tuturor autorilor români și bulgari, care scriu prin această antologie o pagină culturală de excepție în zona transfrontalieră Giurgiu-Ruse.

Antologia va fi lansată și la Giurgiu, în România, pe 15 iunie 2019, Ziua Eminescu, spre a fi cunoscut și promovat și mai bine acest fenomen cultural ce a luat naștere la Dunăre între creatorii de pe ambele maluri ale Dunării. Fie ca această minunată corabie plină cu talent, prietenie spirituală și inspirație, numită „Constelații dunărene” să plutească pe valurile Dunării bătrâne de-apururi!

***Dunia Pălăngeanu,
Scriitoare, publicistă, Giurgiu-România, 1.04.2019, la Giurgiu***

„ДУНАВСКИ СЪЗВЕЗДИЯ” – КОРАБ НА ТРАНСГРАНИЧНАТА ДУХОВНОСТ

Един истински кораб на духовността, наречен така експресивно „Дунавски съзвездия”, в трансграничния регион Русе – Гюргево продължава и през 2019 г. да плава по вълните на старата река, благодарение на Съюза на свободните писатели от Русе. Ако проследим нишката на историята, ще си спомним, че през 2018 г. по идея на сдружението за литература и изкуство „Дунавски съзвездия” от Гюргево се появи една антология за поезия и изобразително изкуство, в която участват румънски и български автори поети и художници от приятелските градове Гюргево и Русе – уникална инициатива в дунавското пространство и още по-далеч. Антологията, реализирана в Гюргево, за първи път отбелязва заглавието „Дунавски съзвездия” и предизвика истински интерес както в Гюргево, така и на Международния панаир на книгата „Гаудеамус” в румънската столица, благодарение на издателство „Амург Сантиментал”, което в присъствието на авторите румънци и българи я представи на своя щанд за книги. В настоящата 2019 г. е ред на Съюза на свободните писатели в България – клон Русе да продължи тази литературна инициатива с публикацията на едно ново издание, озаглавено пак „Дунавски съзвездия”, в което писателите от Гюргево и Русе изразяват в стихове и проза творческия си талант. В публикуваните страници отново се срещаме с творци, голяма част от които са участвали в съвместните ни културни и литературни събития в Гюргево и в Русе, обогатявайки с дейността си литературния живот на градовете, в които живеят и пишат, от двата бряга на Дунава – свързващия елемент за пълноценно духовно общуване.

Похвално е усилието на колегите от Съюза на свободните писатели – Русе за новото издание, което обединява 41 автори на поезия и проза, 24 от които са българи, и 17 румънци, членове на литературния кръг „Лучафарул” от Гюргево, институция, която през тази година навършва 70 години от съществуването си. Антологията излиза в един празничен час на оценка за работата на тази гюргевска творческа школа.

Много от българските автори в антологията са представяли свои книги в Гюргево или са участвали в културните събития на града заедно със своите колеги гюргевчани. Част от тях са били отпечатвани на страниците на гюргевското списание за култура „Валахия”. Имена като Надежда Радева, Йордан Василев, Адриан Василев, Валентина Цвяткова, Николина Тодо-

рова, Сийка Савова, Светлана Рашкова, Елена Влайкова, Райна Преславска и други, са добре познати, благодарение на съществуващите културни връзки между нашите градове, по-точно между ССП – Русе и литературните кръгове „Дунавски съзвездия“ и „Лучафарул“ – Гюргево.

Появата на книгата „Дунавски съзвездия“ – 2019 г. представлява едно значимо събитие за културния и творчески живот край река Дунав. Тематичната насоченост на сборника изразява пулса на твореца, вдъхновен от ежедневието, сегашната действителност, сезоните, любовта, дълбоките човешки чувства, традициите, културните ценности и историята на двата града и държави. Стилотовете на изразяване са най-разнообразни, от поезия в рими в класически строфи, до текстове в бял стих, обогатени с изкусни метафори, стилистични фигури, очертаващи особеностите на всяка творба, спецификата на всеки автор, независимо дали е начинаещ или утвърден. Важно е, че тази културна платформа, основана на творчеството и укрепена през последните години в региона Русе – Гюргево, приятелството и чувствата се подхранват при всяка изява и креативен акт на общуване с литературата и изкуството.

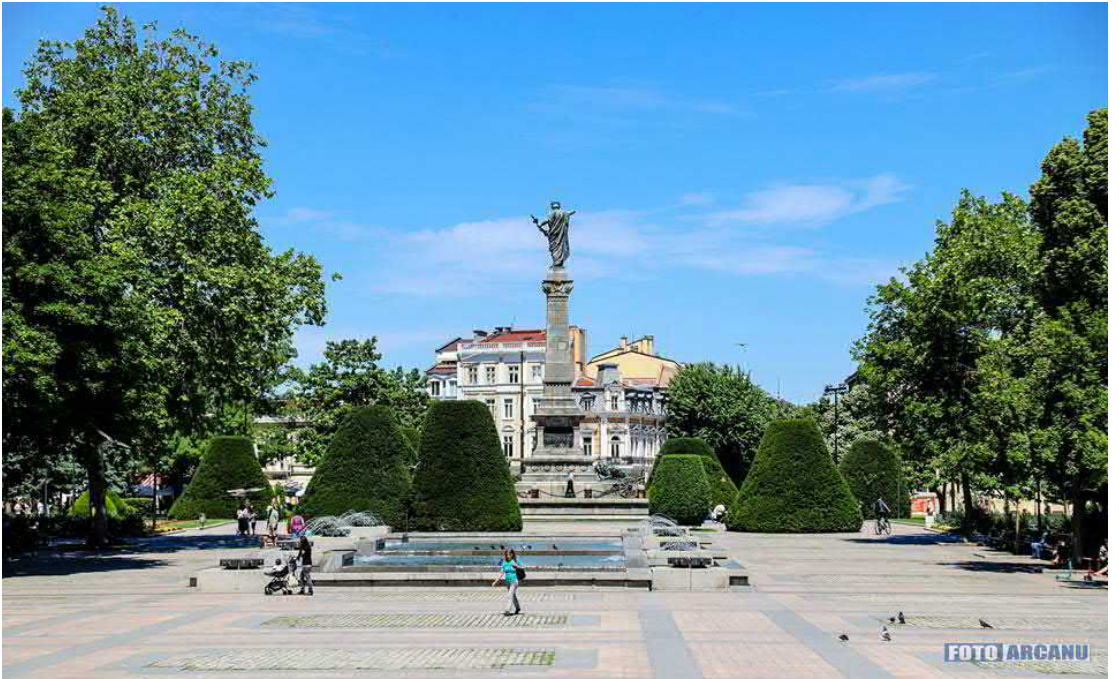
Стихотворенията на румънските автори са преведени на български език от Надежда Радева и Адриан Василев, и двамата румънскоговорящи. Един майстор фотограф от Гюргево Василе Аркану допринася със своя талант за успеха на изданието, както и младата художничка от Русе Елица Калоянова за дизайна на корицата. Не бих могла да не поздравя свободните писатели от Русе, които обещаха да издадат тази антология през 2019 г., плод на нашите общи старания в литературен план, едно базово дело в трансграничния регион Русе – Гюргево. Поздравления, Йордан Василев и Надежда Радева, които ръководите Русенския филиал на ССП! Благодарности на преводачите, които са направили стиховете на румънските творци разбираеми за българските читатели, поздравления и за всички автори румънци и българи, които чрез тази антология записват една изключителна културна страница в трансграничната зона Гюргево-Русе. Литературният сборник ще бъде представен и в Гюргево, Румъния, на 15 юни 2019 г., в деня, когато се чества паметта на Еминеску. Нека този чуден кораб, изпълнен с талант, духовно приятелство и вдъхновение, назован „Дунавски съзвездия“, вечно да се носи по вълните на древната река!

*Дуня Паланджеану,
писател, публицист, 1.04.2019 г., Гюргево, Румъния*

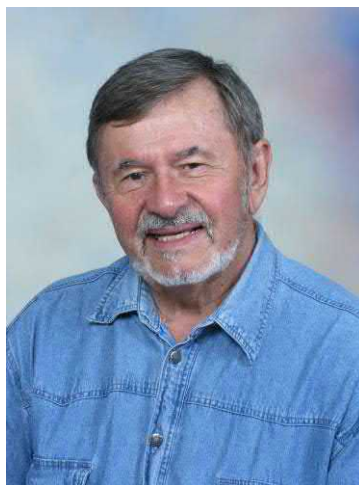
П О Е З И Я

АВТОРИ ОТ ГРАД РУСЕ

Адриан Василев

ЗАВРЪЩАНЕ

*„И ако бедна я намериш, не те е тя излъгала:
тъй мъдър, както си сега със толкоз опит,
навярно вече си разбрал Итаките що значат“
К. Кавафис „Итака“*

Шепот, смях в копринен здрач,
залез – уморен ездач
пали първата звезда,
облак перест,
липов цвят, чемшир бухлат,
бели сенки в детски свят,
ранен славей, образ свят,
звън вечерен.
Над лозница – орех стар,
в сумрак глъхне хлопатар,
шум и полъх – Божи дар,
а отсреща,
зад вековните върби

кораб призрачен тръби,
вика мъжките съдби
надалече.
Първа вахта, възел, стръв,
дланите протрих до кръв,
стих неловък (все пак пръв!)
отпечатан,
бряг, де времето тече,
в Пенелопин стан тъче,
друг бряг, дето зная, че
не ме чакат.
Със живота... поиграх,
с вечността... не ме е страх –
в стих към нея се стремях
до последно,
но ме теглят в младостта,
глас от чашката с леда:
„Седем ключа на вода“,
там, на рейда.**

---

* Седем ключа на вода – спуснати котва и 170 м котвена верига;
счита се, че при лошо време задържат надеждно кораба

** Рейд – място, където корабите изчакват на котва, за да бъдат
приети в пристанището – Бел. авт.

Адриан Василев

ПЕЕ, ПУСТА КУКУВИЦА...

От към Бобла, от горичка,
пее пуста кукувичка
да се чуе до небето,
зад океана, зад морето,
дето чезнат синовете.
Насред остров, на върбица,
кука пуста кукувица
чува се зад планините,
границите и реките,
дето раждат дъщерите.
Мята се в тревожен полет:
ще се върнат ли напролет?
Питам: „Сива кукувице,
де са твоите дечица,
де са мъжките десници,
и моми-повереници?“
В гнездо чуждо кукувица
сее своите дечица.
Кука гордо сред глогина:
„Моичките са в чужбина!
Къща бащина се срина.“
Млъквай, пуста кукувице!
Имам Дунава-бащица!
Имам църквата над кея
с купела, приел ме в нея,
двете хиляди години,
има там и хляб, и вино,
под венчило бели булки
и любов, и детски люлки...
Бягай, кукай на прокоба
на душманите над гроба!

Адриан Василев

РОДЕН КРАЙ

Край, от хората забравен,
търпелив и мълчалив,
и чеда, и хляб отхранвал
все за този свят крадлив.
Камък, в който се препъвам,
кол изгнил, от мен забит,
ги надига от земята
споменът полуизтрит.
Глинената стара чаша
и джезве с нащърбен ръб,
и леглото, дете помни
уморения ми гръб.
Жегълът до кръв излъскан
някога от моя врат
и приятел неоплакан
в лодка с призрачни ребра.
И обущата протрити,
газили през чудеса,
но с подметки, на които
исках теб да отнеса...
Край, на край света оставен,
хляб за господар и роб,
даже Бог да те забрави,
ще те помня аз до гроб.

Анна Димитрова

САМОТА

Самотата ме очаква
като коте
мъркащо у дома
уморена от карнавалния блясък
и уличните фойерверки
душата ми бърза
подтичва по приглушени пътеки
и слуша шепота на тишината
няма търпение да влезе
в храма на собственото си умозрение
да пренавие кълбетата с мисли
да чуе гальовното мъркане на самотата
и заедно да изтъкат
нишките на светлината.

Анна Димитрова

САМОТА 2

Самотата ме чака на прага
ще отключим заедно раклата
със скрити съкровища
трупани през годините
ще засвирят виртуозите
от прашасалите грамофонни плочи
черно-бели фотографии
ще ме разходят сред отлетели
в небитието приятели
ще разгърна тетрадката с
първите поетични трепети
и дневника с любовни вълнения
а книгите надничащи
от библиотечната крепост
ще бдят за щастието на самотата
пърхаща като пойно птиче.

Анна Димитрова

ЗАПУСТЯЛАТА ЦЪРКВА

Сред бурени на хълма
малка църква
с вятъра се бори
ръждясал кръст на покрива
молитвено проскързва
бръшлянът пълзи нагоре
снагата ѝ обгръща
да скрие от безверници
камбаната с език изтръгнат
паяжини пред прозореца трептяха
разкъсах ги и взрях се
в кухнята на окоето
в призрачния полумрак видях
Богородица с Младенеца
до стената да виси
като на бесилка
с мантия кошунствено съдрана
видях сълза в окоето
по бузата ѝ да се стича
и капка мляко
от гръдта ѝ да потича.

Анна Димитрова

ЧЕРВЕНАТА МАГИСТРАЛА

С малко ножче
направих процеп в тялото
потърсих душата
не я видях
по червената магистрала
кривнала е
по странични пътеки
криволичещи в наедрялото тяло
с челник осветих
тъмните ъгли
с камари камъни в тях
намерих я в сянката
на галопиращото сърце
уморена
уплашена и трепереща
осветих я
и както Исус
казах стани
и тя стана
подпря се на лъчите
на светлината
и тръгна отново.

Валентина Цвяткова

ПРОЛЕТЕН ЕСКИЗ

Закичй ме с момини сълзи.
Да са като бисерни мъниста.
Да ухаят моите коси
на любов – омайна, чиста.

С цвят на люляк ти ме поръсй,
в аромат да разцъфти душата.
Всичко в мен да се запролетй,
да се спре в очите ми дъгата.

Посадй в сърцето ми надежда
за пътека ярка под звезди.
За ръцете, стоплени от нежност,
и прегръдката на две души...

Валентина Цвяткова

ВИНОТО ЛЮБОВ

Ще спра до теб в най-тъжната ти есен.
Ще дойда слънчева, усмихната и бяла.
Като забравена в сърцето песен
и пролет – в сънищата разцъфтяла.

Ще се разлея в тебе като старо вино
и всяка клетка огнено ще закипи.
Упойващо и като клетва силно,
а всяка капчица сърцето ти гори.

Отпивай обичта ми – вино отлежало,
да те стопи от нежност виното любов.
От слънчевия лъч нектара сбрало –
да бъде приказката в пътя ти суров.

Със виното на обичта ми ще се сбъднеш.
По-силно е от сто вълшебства и магии.
Дори и мъртъв да си – ще възкръснеш...
Благословено е от Бог и всичките светии.

С любовно вино тъй ще те опия,
че ще жадуваш да отпиеш пак и пак.
Повярвай ми – неземна, дива е магия.
Превръща самотата в теменужен аромат.

Валентина Цвяткова

УЧАСТ

Очите ти са сухи, майчице любима?
От взирането в пътя вятърът ги изсуши.
Душата ти прегърнала е люта зима.
Ветреят ледено в сърцето празни дни.

Кого ли чакаш пак да се завърне?
При всяко тропване се взираш в мрака.
Сина си чакаш – пак да те прегърне,
преди да е изтляла в теб зората.

Далеч от теб е. Толкова далече.
Да търси хляба в странство отлетя.
А ти си тук. Със болката извечна.
И стиска те във ноктите си старостта.

А ти си тук – във празната си къща.
А самотата вие във ъглите.
Вместо сина ти – вятър те прегръща.
И парят като огън всяка нощ сълзите.

От взиране навън очите ослепяха.
Пустее празна старческата ти ръка.
Немеят къщата и тъжната ѝ стряха.
Горчива участ... да си майка и жена...

Валентина Цвяткова

ПО-НЕЖНО И ОТ АНГЕЛ

Понякога съм крехка и чуплива,
разпадам се на дребни стъкълца.
Макар и пред тълпата да съм силна,
аз скрито във Душата си кървя.

Понякога съм дива и неукротима
и рея се в небесните простори.
Забравила за скръб, тъга и зима,
танцувам някъде из облаците. Горее.

Понякога съм мъничка сълза,
самотна, тъжна и горчива.
Понякога пък буйна съм река,
която от брега си се излива.

Понякога съм точица от нищото,
от ударите на съдбата онемяла.
Понякога от обич съм разлистена –
красива роза, в лято разцъфтяла.

Понякога сърцето ми да бие спира.
От раните загубва пулса и немее.
Понякога пък огнено пулсира
със Любовта, която в него пее...

...

Не съм ни ангел, нито пък съм дявол,
на дявола изобщо не приличам.
Ако с Любов сърцето ми погалиш,
по-нежно и от ангел мога да обичам!

Валентина Щайн

ДЕТСКИ ГЛАС

На майка ми

Не си била.
Къде тогава си ме крила? Не си била ти, майко.
И аз не бях.
Момчетата, докато ритат вълшебната си топка,
дали ще разберат, че шевовете съм гишила аз?
Дали момичето ми малко,
събирайки играчките от пода,
ще чуе ритъм в подскачащото ми в краката ѝ сърце?
Не си!
Заднешком вървах и клоун бях,
ръце издигах към луната –
изгубеното ти лице
единствено да го целуна исках аз.
Не бях.
Не ме е имало.
И как сега да те оставя да си тръгнеш?

Ела поне да ме прегърнеш.
Не дават, казваш.
То и аз едва ли имам
читав луноход,
вървя с този бавен ход,
защото ти завърза камъка на тънкия ми глезен.
Давя се в небесната вода.
В чаша чай се давя.
И ако просто хвърля
захарни звезди
възможно е и до утринта
да наредя
сълзите си така,
че да простя.

Не си била.

Ехото е с детски глас.

* * *

Раздават ли ви хляб?
Вода дали ви дават?
Гори ли гърлото ти, мамо?
Не се коси. Аз имам всичко.

Това е адът. Да те обичам.

Лежах до теб. Под мен лежеше тежка черна книга.
И молих се да дишаш. Поне година още.

Когато след година дъхът ти се издигна,
дописах твоего име в книгата.

Валентина Щайн

* * *

С очите ѝ ме гледаш.
Да имаш дъщеря каквато имам
не успя, затова ли се завръщаш?

Виновното скимтене на нощта
опитва се да се обеси
върху майчините ми рамене.

Светът е ужасен, пищи,
опитва се да събере
майка и дъщеря.

Единственото огледало в парка
върти ни,
хвърля ни в огледален замък,

всичко се повтаря.

Валентина Щайн

* * *

Сега ще ти отворя.
Върви. И бог да ти прости.
Не си желана вече.
Иди си там, където с крила ще те посрещнат,
с миро ще лекуват твоя грях.

Чистилището вече свърши.
Сърцето си разчистих.

Вземи вечерното пране.
Та когато се юрнат нощните коне
по това небе изпрано,
да мога най-светлата ездачка да позная.

6. 01. 2019 г.

Берлин

Веселка Кюкова

БЛУС

С вълшебните пръсти на вятъра
по дългите струни на времето
написахме двамата блус –
разтърсващо нежен и тъжен...
За ноти – куп брезови листи –
жълтици от време богато.
Сърце-раквина за ключ...
И толкова пръснати текстове –
от яркочервени бодили,
от сини сълзи и лагуна,
от теменужени облаци,
със думи, които до днес
все още не е чувал никой.
Написахме двамата блус
със писък на скъсана струна
и вик на пронизана чайка...
Век пауза...
Чуваш ли блус?

Веселка Кюкова

НЯКОЛКО НЕЩА...

Няколко неща със сигурност научих:
няма дъно болката, няма кротко куче,
няма къса седмица, време в заем няма...
Мойта скръб е мирова, мировата – драма.

Всяко честно правило все ще се изкриви
от пара подхвърлена, от слова красиви.
Родни са ти ближните, кръвните – далечни.
Няма полуистини, има правди вечни.

Сълзите за тленното били са на халос,
песните уж вечните – крясъка на гларус.
Истински прекрасното е недоловимо.
Няма малки мерзости, няма кротко вино.

С малките предателства „себе си“ предавам.
В чуждите ласкателства не се припознавам.
Искам ли от сладкото – то със мяра искам.
Всичко от излишъка някой ще разплиска.

Малко ми е нужно – шепа радост само,
две сълзи сърдечни, едно вярно рамо.
И гласът Ти, Боже, в труден миг – чудесен,
ражда и утеха, и живот, и песен.

И звукът ме кара да цъфтя, да зрея
и да давам щедро, без да разпиляя.
И светът не стига да простра крилете,
че в душата тихо огънят Ти свети!

Веселка Кюкова

СТАРАТА РЕКА

Под огромните матово-черни стъкла
на бездушните горди фасади
потъна с мойто детство
и малката бяла Виена –
в рококо и барок –
ренесансова приказка
с плодове и русалки,
и вити прозорчета...
Нейде там,
под стрехите на стария кей,
между лодките съхнещи,
още се крие
мойта сянка с моряшка яка
и две панделки.
Но на моите внуци препускат нозете
като кончета палави на панаир.
Как променя се всичко!
Оттича се с времето.
Само тя си е същата – вечно забързана,
ту сърдита, ту слънчева стара река.
Все пътува
и никога не се връща.
И все тъй си остава
точно тук – у дома.

Веселка Кюкова

НА СИНА МИ

Когато вече няма да ме има
и от ореха, неволно изтърван,
ще е покарало дърво,
за да ти хвърля сянка,
не ще ме помни вятъра,
криле прикътал в къдрите на друга.
Пътеката ще е покрила
стъпките ми с пепел.
Не ще ме помни слънцето,
което ме целуваше горещо.
Градината не ще ме помни,
поела хлад от друга, чужда длан...
Не ще ме помнят стъпалата,
изтъркани от толкова нозе.
... Но старият диван ще промърмори.
Ще те поеме в топлото гнездо
и ще въздъхнеш:
„Тук седеше мама.“

**Елена
Богданова-Влайкова**

ПРОЛЕТ

Не два, а два милиона силуета
с любов и радост в мрака светят.
Отронват девствен лист дървета,
цветя напъпват и цъфтят,
раждат се звезди, деца, кутрета.
Пречистващ е сега дъждът, нали?
Измити даже старите звезди блестят!
Капчукът пак любовни песни ромоли
и всички влюбени сме или сме били.

Елена Богданова-Влайкова

ЛОДКА БЕЗ КОРМЧИЯ

(симбиоза)

Самотна лодка без весла
вълнува тъмната вода.
Плавно поклаща се тя
едва, едва... едва.
Безмълвен Лунен лъч дори
не може днес да сподели,
Нощта е без Луна, нали?
Вятърът е нейната съдба.
Едно дърво расте само
и птица в клоните му спи.
С тих плясък и едно перо
водата на брега шепти:
„Кажли, обичаш ли ме ти?“.

Елена Богданова-Влайкова

В ОЧАКВАНЕ НА ЛЮБОВТА

Юнска вечер – топла, морна,
изпълнена с копнежи и мечти!
Въздухът – трептящ и ароматен
от билки цветни и треви.
А птичките извиват вкупом,
преплитат трелите на любовта.

Облаците в тази лятна вечер
оправят пухените си легла,
разхвърлят дантеленото си бельо,
събират се по два, по три
и ще си лягат вече,
потапайки се в алено,
златисто и лила –
в многоцветието на страстта.

А аз съм все така сама,
в очакване на любовта.

Елена Богданова-Влайкова

КАКВО ОБИЧАМ

Обичам разговори до съмнало
и на чашите блеснало дъното...

Обичам искрата, в очите ти скрита
от пламнало вино, от тебе изпито.
Обичам милувки с горещите длани
и ние, сгушени в ъгъла, неразбрани,
а душите ни, бедните, целите в рани...

Хей! Там някъде в мрака
сякаш цигулка проплака?!

Йордан Василев

ПЪРВО ЖЕЛАНИЕ

няма нищо по-неочаквано
от приближаващата смърт
тя е ужасна и неумолима
като черна прокоба
никой не е надхитрил
костеливите ѝ ръце
и се събуждам от кошмара
нощта си тече
уж всичко е спокойно
но смъртта
просто ме желае
във гнилите си обятия

Йордан Василев

БЕЗ ВНИМАНИЕ

моят крилат Пегас
ме слушаше за всичко
говорехме за любов еротика жени
той послушно превръщаше това във стихове
но Беатриче не се появи
не влезе в моя дом
да го освети със любовта си
няма на кого да завеция Пегас
и волните страници
остава стена
о която да разбия главата си
и да мина отвъд
където ме чака Исус
и Неговият благ и нежен глас
да ми поясни
защо не се е появила Беатриче
къде е била Лаура
и защо най-прекрасната жена
цинично е пуфкала цигарки
и ме е подминавала
като селска гара

Йордан Василев

НАДЕЖДА

и все пак ми се живее
сърцето ми бие с надежда
плътта ми жадува за жена
и умът ми е луд
да имам син
какво е животът
чертичка между две дати
колкото и къса да е тя
друго си е да завещаеш син на тая земя
на гроба ми ще има дърво
дъб
той ще бъде като моя род
със здрави корени в земята
и с пищна корона от потомци

Йордан Василев

КРЪГОВРАТ

работя във гробница
и на мъртвите не им е нужно нищо
освен тишина
но дръзки юноши и девойки
напук на всички забрани
отиват зад гробницата
и се целуват с часове
смъртта е краят
а новото начало
е зад гърба ѝ

Йордан Йорданов

СЪБАРИЯНЕ НА УЧИЛИЩЕ

Сърцето ми като откос картечен
извика, за да заглуши гнева,
когато сградата със гръм се свлече.
И вятърът забързан прах отвя.

Училището старо стон отрони,
прегърнало последния си ден.
Тогава я видях. Като икона
край храм, от варварите похитен.

Учителката наша. Побеляла.
Молитва сякаш там ще изрече.
Прободена от истината жална,
че на Будителя кръвта тече.

Не можеше тя нищо да направи,
щом времето удари зъл плесник
в лицето и на чистите ни нрави,
които рухват със заглъхнал вик.

Животът ѝ преминал беше тука,
във класни стаи, чинове и глъч.
Все още чува как насън бълбукат
омайни души и сакрална реч.

Тя нощем ги раздипляше припряно,
със въздишка се сбогуваше със тях.
А сутринта от нечие пиано
ги чуваха Бетовен, Моцарт, Бах.

Не искайте сега сълзи прощални,
отгледа с тях стремителни криле.
Превърна тъй магията си бяла
в минирано с познание поле.

А багерът захапваше със ярост
от спомена на всекиго от нас...
Събаряха училището старо,
но ние с нея бяхме влезли в час.

Йордан Йорданов

ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ

Векове са скътани
в надпис, кръст, портрет, пищов.
И се вижда пътят ни:
ред куршуми, ред любов.

Ред надежда, страдала
и без слово, и от сеч.
На душата в кладата
тъй се влиза – с блага реч.

Времето избягало
мислите до кръв боде...
С лапидарни прагове
пълен е и твоят ден.

Намисли си щастие.
И от вечност изкушен
ще изваеш знаците
върху камъка студен.

И ще спастриш времето
в надпис, кръст, следа от прах.
Само неродените
нямат чувството за грях.

Йордан Йорданов

СМОКИНЯТА

Смокинята край залива е още жива,
скалите срещат с поглед твърд морето...
Не си отива твоят смях, не си отива.
Как пагубно очите ти във мене светят!

На този бряг за теб вълните ме разпитват
и стъпките ти в пясъка вземат чертаят.
Безсилен крача тъжно като след молитва,
с която искам да ме приберат във рая.

Крайъгълният вълнолом самотно стене
по мъртвите делфини след внезапен отлив.
Дъждът ще тръгне от небето наранено
и светлите му струи ще са моят покрив.

Сълзата ми не може да е чуден странник,
когото сините вълни ще приласкаят,
от всичките възможни нелечими рани
една ще бъдеш само ти така до края.

Самотната ми лодка ще намери пристан
във мислите ти предани като светиня.
От спомените си не можеш да изчистиш
една луна, листо. И старата смокиня.

Че сокът сладък все така ще ни опива –
против горчилката на битието вяло...
Смокинята край залива е още жива
и знае в нас какво море е надживяла.

Надежда Радева

КАРТИНА

Когато вечер слънцето се скрива
и в тишина угасват цветовете,
тогава лъч небесен се провисва
от слънцето пътека прави – ето –
следа оставя в ласкава безбрежност,
целувка прелестна бележи в мрака,
над Дунава трепти в позлата
вълшебен залезът на лятото!

Надежда Радева

МОРЕ

Море, ти ме прегръщаш всяко лято,
земя си ти, небе, безкръвна плът,
водата ти изпива ми тъгата,
събрана някъде по път...

Море, ти ме обичаш безпределно,
когато съм безгрижна и летя,
над теб се спирам да отдъхна, леко
вълната да погалия със сълза...

Море, ти ме обичаш вечно, вечно!...
Копнея да съм с тебе пак и пак...
По-трайна от живота ще е любовта ни
на лятото в копринения знак!

Надежда Радева

ЛУНАТИЧНО

По угарта пристъпваща на пръсти,
когато се разпуква самотата,
вървя и земното разпръсквам,
но не защото не достига красотата,
а сигурно защото песента ми
стреми се като дух на волна птица
с незримото глада си да засити
летейки горе към недостижимото...

По пръстите лениво се отича
утайката на мигове изпити
и аз вървя, и се заричам да обичам,
но не защото времето не стига,
а сигурно защото любовта ми
като дълбока и кървяща рана
желае само моя да остане,
но никога да не зароби двама.

По сянката ми призрачна на слънце
занича куче сиво и я следва,
но не защото жадно то за стръв е,
а просто тъй... Поета да преследва!
И аз вървя със сянката до мене
чертаят знаци стъпките ми тежки,
но кой сега ще тръгне да разчита,
кой дирите ми днес ще забележи?

Животът свършва?! Не, не съжалявам!
Ще го повтарям както много други,
но не защото съм спасила вятъра
и не защото претворих го в думи,
а сигурно защото все забравях,
че детството отдавна се изниза
и счупих... счупих огледалото
на хиляди парчета, ето вижте!

Надежда Радева

ИМАМ ЕДИН ЖИВОТ

Имам един живот
и го подмятам насам-натам
като старо протрито ветрило,
изгубило блясъка си през годините...
Имам едни дни зад гърба си –
изстрадани потни мигове,
и други – лениви, тихи,
избелели до наивност
дни, вече отминали.
Често стоя и си мисля –
накъде всъщност съм се забързала,
ясно е, че лятото преминава,
няма вечни неща...

А ти?

Докога ще ме гледаш как се мъча,
докога ще ме обичаш отстрани,
харесваш ли ме такава – вкопчена
птица в горещината на делника...
Виж – крилете ми нервно потрепват
по черните бръчки на времето,
опитват се да спрат часовете
или да отлитнат надалеч?!

Николина Тодорова – Нина Росна

РЕКА ДУНАВ

Малко под баира
изворче извира.
Ручейче наднича
и към Дунав тича.

Бели Вит и Осъм –
две русалки боси,
плискат се в реките
тайно из горите.

В Дунава се вливат
заедно преливат.
С бързеи Огоста
идва му на гости.

Планински потоци
правят водоскоци.
С притоци в полето,
с Дунав към морето.

Николина Тодорова – Нина Росна

ЖИВА ВОДА – КРЪГОВРАТ

Пара от морето
вдига се в небето,
в облачета бели –
пухкави къдели.

Вятър ги подгони
и ги блъсна в клони.
Бързо почернели,
сълзички пролели.

Напоили птички,
блеснали тревички,
свежи от водата,
слята със земята.

Сбира минерали,
съживява твари,
става лековита
в Аязмото скрита.

Път сама намира,
в изворче извира.
В почвата попива,
после се разлива.

Весела, игрива,
палава, бърлива
към морето тича,
много го обича.

Връща се, където
тръгна от морето.
Пак се изпарява,
жива все остава!

Николина Тодорова – Нина Росна

МАМА

Нощна птица на комина
тайно плаче с мен.
Невидими пръсти
в късната доба
допридат
светлата твоя къделя...

Със сълзи, мамо,
безсънните нощи
над моята люлка
ти връщам...

* * *

Прецъфтели,
овошките сипят
твоята нежност.

Лалетата крият
безбройните твои
усмивки.
Прелива гнездото
от гукане.

Но теб те няма,
мамо!

Николина Тодорова – Нина Росна

РОДЕН КРАЙ

Небето си ти!
Тревата си ти!
Реката си ти!
Върни ми детството –
първия учуден поглед,
първи стъпки, бистър смях.
Върни игрите в лунни нощи
с позната свирня
на щурците неуморни,
със кратунка в знойно лято
и калинка на дланта.

Върни ми първия учебен ден!

Роден край!
Светулка в паметта ми!

Райна Преславска

РАЖДАНЕТО НА СТИХА

Копнеж и болка от сън ме вдигат
след полунощ, в най-малките ѝ часове,
на мисълта моливът – клон железен ме връхлита,
душата и сърцето ми болезнено кълве.

Оплодена вечерта въздъхва и ранена
от гръмки шумове и глъч заспива,
дано в нощта, от ароматното ѝ вино упоена,
в сънищата си с Музата не се размина!

Отвън е тъмно, но снегът светлее,
сякаш са запалени по улиците огньовете,
когато изгревът и своя светлина разлее –
ще се родят най-после бели стихове.

Забързан и угрижен светът се буди,
но аз за кратко трябва да заспя –
обяздват мислите ми нощем мустанги луди,
дано един поне с ласо от куплети уловя!

Райна Преславска

БЛАГОСЛОВЕНИ

Дар, достижим по-трудно от всичките изкуства,
извайва се в душа, отрекла мрачна самота,
процъфтява без поза, показност и лустро,
не се измерва – като волен полет в две крила.

Приятелството на духа е дар небесен,
наполовина стопява в тежък час скръбта,
ухае с него денят ни озарен, по-лесен,
с магична пръчица ни удвоява радостта.

По-сладък е споделеният с приятел залък,
пивко и искрящо питието е в две чаши,
наздравниците суеверно построяват от мечтите замък,
пеещият звън – благослов е за децата наши.

На мига ръка подава, покана без да чака,
спасява лодката на преобърнал се живот,
с целебна песен извежда от диплите на мрака –
пазителите на приятелства благословени са от Бог!

Райна Преславска

ЛЕБЕДОВА ПЕСЕН

Вода – огледално сребърна с отблясъци нежни
като тъгата в тъжно сърце, спотаена и тиха,
два лебеда влюбени бели – две преспички снежни,
с тръпни криле от любов, че ги има, вестиха!

Дълги шии извиват и с бяла целувка
запечатват своята вяност и вечна любов
в съвършенството бяло с изящество плуват –
танц последен, с нестихваща нежност и зов!

Езерото сцена е тяхна, сребърно-огледално,
драмата своя разиграват посмъртна и страдна
и се любят, и пеят с възторг, ритуално –
лебедова песен – земно-трагична, небесно-прекрасна!

Райна Преславска

ПЪРВАТА ЛЮБОВ

Напъпил цвят е първата любов –
не с цялата си яркост, ароматът е едва доловим,
ако си влюбен истински, на всичко си готов,
погине ли цветът любовен, цял живот скърбим.

Не знае тя печали, че пътят е трънлив,
изтъкана от възторзи е и порив нов,
какво са ревност, измама, предател мълчалив
не ги познава и не знае още първата любов.

От раните ѝ белезите нищо не лекува,
остават през годините, напомнят онзи зов,
дори отново влюбени, тя със нас пътува –
на невинността шедьовър е първата любов!

Румен Ченков

1961 - 2018

* * *

АКО...

Ако Земята спре да се върти...

Ако Луната през деня блести...

Ако животът почне отначало...

Ако си имахме вълшебно огледало...

Поетът всъщност е едно дете,

което си измисля светове.

03. 09. 2016 г.

Русе

Румен Ченков

ТВОРЕЦЪТ И ВРЕМЕТО

Нейде там, в безпросветното минало,
аз стоя в пещера и рисувам победи.
Рисувам всичко, което в живота е бивало,
защото в потомците мои с нескрита надежда аз
гледам.

Рисувам храната си. Също рисувам врага,
додето в дома ми слънцето още нахлува.
Трудно е с камъка. Просто не зная кога
ще свърша, но казвам ви: аз съществувам!

Стоя във килия на някакъв стар манастир.
Навън е тъма и бродят кат` сенки някакви люде,
но аз със букви нови им явих най-подир
за кръвта на Исус и за черната участ на Юда,

за жертва човешка, за подлост, във алчност родена.
За мъдрост, събрана от всичкото време зад нас,
и с букви описах всичката горест стаена,
и всяко геройство, и всякаква преходна власт.

Четка държа и рисувам прекрасни портрети
на хора, които живеят във времето с мен.
Хора със своите скърби и радост заети,
рисувам за вашата памет в този час, окрилен.

Компютърът днес е моята светла надежда.
И той като клетва стои между мене и вас.
Творецът сега във всеки свой миг се оглежда,
само секунда е нужна да бъде завинаги с вас.

Такъв съм. Творец, който чака признание.
Преминах столетия, всякакъв бях и служих ви аз.
Вярвам – безсмъртни ще бъдат моите послания,
защото изкуството вечно е, както и времето в нас.

Румен Ченков

ПРИЗНАНИЕ

Всички красиви мигове в живота си
бих заменил за следващия миг със теб!
Всички мъдри послания бих пренебрегнал,
за да чуя твоето нежно „Обичам те!“,
защото за мен си значима,
защото за мен си смисъл,
и светлината на всички звезди
не могат да заменят очите ти.
И топлината на всички домашни
огнища са сбрани в ръцете ти.
Обичам те, моя сбъдната,
моя красива мечта!
Обичам те, мое щастие
и моя тревога!
И когато в очите ми спрат
да блещукат звезди,
когато вселената
своите чакри размести,
не забравяй – животът така
е устроен – ще се срещнем със теб
и с онази безкрайна любов все така,
все без дъх ще се обичаме.
Но все още сме тук и все още
блещукат звезди в очите ми!
И наистина бих заменил
целия минал свой живот,
за да бъда със теб!
За да бъда със теб!

27. 12. 2017 г.

Русе

Румен Ченков

ИМА ПОЕТИ...

Има поети, които вълнуват;
има поети, които блестят.
Има такива, които тъгуват
или които до края горят.

Има поети, докосващи нежно,
или такива, с които боли,
които да срещнеш е неизбежно,
такива, във люлката с тебе били.

Има поети – чужди, далечни
или които до тебе вървят.
Има поети, познаващи вечност,
други, които в забвение спят.

Но има поети – икони и символ
за своя народ и родина.
Тяхното слово е винаги живо
вчера и днес. До амина!

28. 05. 2017 г.

Русе

Сийка Савова

* * *

МАЛКАТА УЛИЧКА

от моето детство.

Старата къща.

Гнездото под стряхата.

Игликите пролетно грейнали.

Лозницата – кехлибара на слънцето
в гроздове едри събрала.

Ореховата сянка.

Детската люлка,

вятърът в клоните.

Дъждът есенен с дъх на дюлево сладко,
капчукът...

Искрите в огнището – закъснели светулки!

Златните точки в очите на мама.

Снежната пряспа пред прага.

Старата къща.

Малката уличка.

Детството.

Споменът!

Сийка Савова

* * *

КОГАТО спи светът.
Когато с теб сме двама.
Когато птиците приспят
отново песента си бяла.
Когато – влюбена – Луната
пътеката си дотъкала.
Когато в обич кипнала
към теб се втурна
и пак,
        и пак
                се преоткрием,
молитвата си не към Бог –
към теб отправям!...

Сийка Савова

ЛЯТО

Слънчеви светулки
над пожънати ниви.
Забравен житен клас.
В шепата на вятъра –
пшеничено зрънце!
Дъх на хляб!

Светлана Рашкова

ТАНГО

Море от страст,
любов, омраза
бушуват в нас
през младостта,
а после любовта остава
единствено във нашите сърца.
Снегът, когато се посипе
във орделите коси,
назад политат ни мечтите,
към хубавите летни дни.
Пламтящи спомени обливат
измръзналите ни души...
Усещаме, че сме щастливи,
че Любовта е с нас,
че милата ни стара дружка
на есенния вятър устоя
и втурваме се в зимната вихрушка
с отворени сърца...
Изпълнени с любов,
душите наши, танцуват
своето танго...

Светланда Рашкова

АБВ (24 МАЙ)

Трийсет букви, но наши Родни...
Отделят те от целий Свят
и въпреки това – Светът е твой.
Слова благословени
като река се лоят...
Бълбукат като извор чист
и сещаш свободата своя,
че своите слова редиш.
Изпяваш мъка и утеха,
лелееш радост и тъга...
Улавяш звуците природни,
рисуваш красота.

Със А възкликваш във почуда
и Бог със Б благословиш,
а В изписва твойта Вяра,
в живота шарен и красив.
Ж пърха като пеперуда
и кара те да си щастлив,
люлеейки живот в ръцете,
със О омаян от звука
на чан, на гайда, на кавал;
на тъпан и гъдулка.

Люлееш шарената люлка,
събрала в себе си живот,
ухания и цветове –
на морски бряг, на бор висок,
на ширнало поле...
Това е нашто – АБВ.

Светланда Рашкова

ЗДРАВЕЙ, ЮЛИ!

Че тъжен днес си Юли, знаем,
събратът твой душата си изплака.
За нещо Юни бе сърдит,
не можеше да те дочака
и бурни дъждове изпрати.
Илия, светецът гръмовержец
недоволен беше.
Май злото повечко е днес,
че Еньовите Вили-Самовили
не смогнаха да го стопят.
Светите братя Павелчо и Петър
ридаха два дни ред по ред.
Със слънчева усмивка
изплува твоят първи ден,
макар че мрачен стана после,
но виждам, че тъгата ти
ще се стопи, щом се
прегърнеш със морето
и палавите му вълни.
Кресливи чайки
мъката ти ще прогонят
и ще потъне в дълбините тя.
Щурците ще запеят
в житните поля.
Нощта пък ще те сгуши
в прегръдка ласкава
със хиляди слънца-звезди.
В светулчената люлка
Луна ще те приспи.

Светланда Рашкова

1 ЯНУАРИ 2019

Нарязан хляб
от старата година,
до него
полупразна чаша.
Приятни мигове издават
остатъци от пиршество
по масата.
Парченца чувства,
късчета любов,
душевна мъка,
терзания сърдечни,
илюзии разбити,
несбъднати мечти.
Покривката изтръскай ти
и започни на чисто,
че ден е първи
от Новата година!
Сурвакари ще потропат
на вратата,
радост и надежда
ще ти донесат,
за да стъпваш
бодро по земята
във слънчевия кръговрат.
Сурва, сурва, здрава,
плодовита, весела,
успешна, да ни е
Честита!

Таня Сеславска

ЯРКО ДУНАВСКО СЪЗВЕЗДИЕ

Блестят небесните звезди,
трепкат радостно с лъчи
над Дунава – река велика,
и нейните свежи води.

С изненада те откриха
земните творци-звезди
от двата бряга на реката,
в съзвездие вплели своите души.

Дълголетна е тази дружба
между Гюргево и Русе,
реката не ги разделя,
а ги сближава за векове.

Небесните и земните звезди
се сляха във едно
ярко Дунавско съзвездие,
даряващо дух и добро!

Таня Сеславска

СРЕЩА

На Татяна Лолова

Случайна среща в слънчев ден,
тъй приятна и добра,
стопли ми душата
и беше светъл лъч за мен!

Внезапно се оказах
пред актрисата със сините очи –
дълбоки като езерата,
сини като небесата.

Със синята си светлина
носят свежа ведрина,
даряват обич и любов
в живота ни суров!

Поздравих я плахо! Като в сън
дочух гласа ѝ – топъл, мек,
на всички от години носи
много радост в живота ни нелек!

Таня Сеславска

СВЕТИЦА ЗЕМНА

Лицето ѝ от грижи набраздено,
сърцето ѝ дълбоко наранено,
тя твърдо стъпва на земята
с много обич във душата.

Майката – светица земна,
ту добра, ту малко гневна,
бди над своите чеда,
брани ги от зла беда!

Безусловно обич им дарява,
в тежки дни ги ободрява,
прави всичко да ги подкрепи
във добри и тежки дни!

Таня Сеславска

ЗЛАТНАТА ГЪДУЛКА

Сред вековните дървета
на зелената поляна
млади, стари се събират
на надпяване народно.

Минали през вековете,
те и днес с любов се пеят
песните на българите
носят радост във душите.

Днес е „Златната гъдулка” –
празник светъл за района.
Идват, идват кой как може
да послуша, да погледа.

Песни, танци – дар народен
да запомнят и пренасят,
да запомнят и пренасят,
да се знаят в бъднините.

Кръшни се хора извиват
от танцьорите напети,
а носиите им светят,
майско слънце отразяват.

Свирят, свирят и надсвирват
гъдулари, кавалджии,
тъпаните ритъм мерят,
седем осми отброяват.

Тридесет и пет години
в надпреварата голяма
млади, стари с радост
и с наслада те даряват!

Тодор Билчев

ЗАЛЕЗ НАД ДУНАВА

Дунавът мига с влажни клепачи.
Огнена грива в тях залез измива.
Младо юначе по кея там крачи.
Нещо тук идва. И пак си отива.

Тъгата ми тежка, буйна, голяма,
що не убива вода, ни жарава,
за един много, а малко за двама,
във реката мътна бавно се дави.

Гларуси само в небето витаят.
Крясъкът техен се носи над мене.
Влюбени двойки щастливи мечтаят.
Нощта идва... светлината да вземе...

Тодор Билчев

ЗА МАМА – С БОЛКА И ТЪГА

С Божествена сияеше, ти, светлина.
И милваше ме с мека топлина.
На земния ми кръстен път ти радостта.
Пътеводната, до небесния, звезда.

Душата моя, яростно самотна днес,
иконният ти лик единствено зове.
Майко свята, сега си в други светове.
А на кого синът ти «мамо» да рече?!

Остана спомен от прегърбена снага,
до гроб превивана над черната земя.
И светнали очи, големи колкото мечта,
но пълни с всичката нерадост и тъга.

Аз пак съм, мале, в селския ни светъл дом.
И пак се стеле от комина топъл дим.
А във някой ъгъл скрити, невидими,
с татко двамата при мен сте ми любими.

Но няма «мамо» аз на кого да река.
И да целуна най-любимата ръка.
А само сняг се сипе тъжно във нощта...
С тъга и жал е пълна цялата земя!...

Тодор Билчев

ЦЕЛУВКА ПО ДУШАТА

Една жена погледна ми в душата.
Какво ли искаше тя там да види?
Не зная, но уплаши се жената,
раните в душата ми като видя.

Назад се тя повърна, тръгна бързо.
Къде отиваш, жено, я попитах.
«От Бог да взема лек да те превържа.
Душата ти в любов да е обвита.»

Недей, ѝ казах, злоба и омраза
на всяка моя рана е съдбата.
А тя дойде. И нищичко не каза.
Повдигна се. Целуна ми душата.

И раните ми в миг се заличиха.
Любов в душата ми остана само.
А пък оттам, където те кървиха
потече светло щастие!... Голямо!...

Тодор Билчев

ЗАВРЪЩАНЕ ЛЮБОВ

Любовта ми е тъжна. Любовта ме боли.
Тя не маха с юмруци, не затръшква врати.
Пълна чаша изпива със надежди, мечти.
Глътка вино пенливо покрай речни води.

Не дошла още, тръгва... и си заминава.
Цял те ограбила, при теб тя не остава.
И тихичко някъде си пак преминава.
Любовта ми изгубена, да, е такава.

И може ли тази любов да съществува?
Тя дали се продава, дали се купува?
Колко ли обич такава трябва да струва?
Като виното руйно ли и тя лудува?

Любовта ми пенлива като вино искряща!
Любовта ми нещастна като въглен горяща!
Любовта ми е тъжна, от болка кървяща.
Тази, която... не идва... Но... се завръща...

Цветан М. Тодоров

ЛУННО

Богатях от нежен поглед,
обеднях без него...

Морен, на вратата хлопнах.
Вънка, мила, седнах...

Прагът, с обич ни обвързвал –
днеска ни разделя.

Бях нанякъде забързан...
Станах само белези.

Не отваряш... Виж – звездите –
слънчогледни пити!...

Ключът ли изгуби... Нищо –
да съм здрав и читав.

Цветан М. Тодоров

ЕЛА В ЕСЕНТА

Ти трябва да си тук –
Не знаеш как ми липсваш!...
Очакват светла истина
дървета и капчуци.

Изтекоха от виждане
очите на памида,
гледците на смокинята,
зениците гергинени....

Ти в багрите най-есенни
ела като мъглица!
Ела! Бъди и птицата
по облачета песенни.

Цветан М. Тодоров

СПОМЕН ОТ БЪДЕЩ ГРАД

На Русе

...сякаш момък, лудувал из Дунав,
за почивка на хълбок полегнал...
Златочели липи и тополи
зад гърба му любви си шушнат,
над руини и кейове плуват
бели чайки и пухове бели,
залез пали далечни огньовете,
и тръстики мъглища запушват...

... и е в китни градини от приказка,
и е чисто небето – щръклета
по барокови покриви ходят,
белоснежни са всички вихрушки,
а момите му все чуруликат
и когато от обич засветят –
стогодишни старчоци подскокват
и кос свирва почти по хайдушки...

... и досущ е най-синята лодка
сред водата прозрачна и слънчева,
свети камъкът, мидата, пясък,
пъстри риби в мрежата блескат;
от върбите извира мелодия,
от отсреща – речта на румънци,
на вълните от нежния плисък
се извайва икона и фреска.

Цветан М. Тодоров

* * *

ВИЖДАМ ОТ ХЪЛМА НА МОЕТО СЕЛО

луди шейни да се спущат,
снежни човеци – духом и телом
да чезнат в пумпал-вихрушка.

Тръпнат ръце, дрезгавеят гласчета,
пара се вдига-издига,
хвъркват ушанки, голеят вратлета
и няма никаква видимост.

Ахкане, охкане, варда – че ида! –
греят очи и сълзици –
нищо, че шалът е скъсан-разбридан,
че вкъщи ще има сърдити...

Там ще се върна – при хълма далечен!
Там – при шейната и ските...
Има да свири вятърът бесен
и да ми щръкват косите!

Цветанка Ангелова

НАДЕЖДА

Една жена премина и остави
следа от най-прекрасния парфюм
със нотки на жасмин и на дъбрави.
Видях как той последва я наум.

Обърна и главата си след нея,
изпил снагата, стройните крака,
събудил се от сънната апнея,
да я запомни винаги така.

Ще се разминат – повече от ясно.
На спирката тя хвана автобус,
но самотата вече му е тясна
и като фас е – със горчив привкус.

Ще мисли ден, и два, и три за нея.
Ще хване към забравата ѝ влак.
Тя като стара снимка ще бледнее.
А може би ще мине утре пак?

Цветанка Ангелова

ПО ЖЕНСКИ

По женски често бърим на кафе.
Самоиронията ни е риза.
Понякога чинийка със парфе,
напук на безлюбование и криза.

Депресията борим във отбор –
крадем лъчи от есенното слънце.
Редовни сме на танци и на хор,
какво че намаля денят със зрънце?!

Практични сме, но можем да летим.
За друг във огън знаем как се влиза.
Прекрасна си дори дошла без грим.
Ценим безсрочно дадената виза.

Понякога делим и тишина.
Друг път праха ни пчелен кошер диша.
Жена разбира най-добре жена.
Кафе ще сложа вместо да ти пиша.

Цветанка Ангелова

САМО ЗА ЖЕНИ

Омае ли го нечия магия,
като вълчица няма да завия.
И няма да го съдя и намразя,
а спомените скъпи ще запазя.
Ще вляза в магазин, ще купя дреха.
Ще пия чаша вино за утеха.
Ще бягам в парка, нищо че е зима
и ще отчетна работа за трима.
Ще се поглезя с кино и театър –
не ще пиляя времето на вятър.
Ще прочета със книги цяла кула.
И няма да му кажа, че е нула.
А болката по-скоро да престане,
ще взема да лекувам чужди рани.
Ще се побирам в своята си кожа
(без суицидни мисли в досег с ножа).
Накрая ще му бъда благодарна
за времето, което не открадна.

Цветанка Ангелова

АМПЛИТУДИ НА СЪРЦЕТО

Задахдох амплитуди на сърцето –
да спре да инкубира вече чувства,
със малки изключения – детето,
приятели, роднини и изкуство.

Да бие равномерно и спокойно,
усмивката от друг да не зависи.
Усетиш ли опасност от пробойна,
сърце, послушай разума, тръгни си!

Голямата любов е като клада –
оставя тишина и пепелище.
Минаваш и през рая, и през ада,
но тя не става никога огнище.

П О Е З И Я

АВТОРИ ОТ ГРАД

ГЮРГЕВО

Dunia Pălăngeanu

Giurgiu, România

SLAVĂ ȚIE, APĂ VIE!

Binecuvântată fii în veci, apă vie,
din râuri și mări și oceane,
tu, care cutreieri întinderea Pământului
și ne hrănești pe toți cu unda ta răcoroasă
câmpii și lanuri de grâu și păsări ostenite,
turme de cerbi, iepuri fricoși și oameni însetați
pești neliniștiți și sirene cu solzi de aur,
apă care porți albastre corăbii
spre-ndepărtate și tihnite țarmuri
și care le știi pe toate, de la botezul sfânt
la veșnicia umbrelor reci ale morții...

Slavă ție, de-apururi, apă vie,
păstrată în ciutura de lemn a fântânii
și în vechea cană de lut a străbunilor
tu, care te naști din lacrima cerului
și potolești arșița câmpului nemărginit
și rodul livezilor cu mere pârguite,
tu, care speli cu rouă potecile muntelui
și ne arăți calea spre cerul necuprins
de unde ne privește cu dragoste, în fiecare zi,
ochiul senin și iertător al lui Dumnezeu.
Apă-ambrozie nesecată a sufletului,
Apă-aghiazmă parfumată în pocalul sfânt,
Apă-murmur și sevă pe buze, bucurie,
Tu, zeiță a celor ce sunt, Apă vie!

Дуня Паланджеану

СЛАВА НА ТЕБЕ, ЖИВА ВОДА

Бъди благословена навеки, жива вода,
от реки и морета, и океани,
ти, която течеш навред по Земята
и изпълваш всичко с хладна свежест –
житни полета и равнини, уморени птици,
еленови стада, боязливи зайци и жадни хора,
разбунени риби и сирени с люспи от злато,
вода, по която се носят кораби сини
към далечни безметежни брегове,
вода, която знае всичко от светото кръщение
във вечността до студените сенки на смъртта...

Слава на теб, пречиста жива вода,
шумяща в дървените чучури на фонтаните,
в старата глинена чаша на предците ни,
ти, която се роди в сълзата на небето
и изпълваш с лекота безкрайните полета
да раждат ябълковите градини зрели плодове,
ти, която с роса измиваш планинските пътеки
и ни разкриваш пътя към необятното небе,
откъдето ни гледат с любов, всеки ден,
ясните и опрощаващи очи на Господ.
Вода-амброзия, неизчерпаема в душата,
светена вода, ухаеща в светия бокал,
вода-заряд и сок по устните, радост,
ти, богиня на всичко, което съм, Жива вода!

Превод от румънски – Надежда Радева

Dunia Pălăngeanu

BALADA EROULUI BULGAR

În memoria poetului - revoluționar Hristo Botev

Sus pe vârful Vola
cântă trist o gădulcă
flori de colț ațipite
plâng prelung prăvălite
pe valul de stâncă.

Luminat de o rază
e locul cel sfânt,
unde trupul cel falnic
răpus de un glonț
secerat a căzut.

Și plânge Bulgaria
pe eroul slăvit,
roșii trandafiri răsar
hrănit cu sânge e pământul
de jale cernit.

Cântă gădulcă, de jale
de luptă și pieire,
se-nfioară dușmanul
ascultând la hotar
cumplita vestire.

E doliu azi la Vrața
stelele cad ostenite,
stâncile sfârtecate în zori
de vaiet și fum
acoperă mormintele sfinte.

Slavă ție, sfânt erou,
în veci nemurire,
clopote se-aud din înalt
binecuvântând pământul
cu-adâncă sfințire!

Дуня Паланджеану

БАЛАДА ЗА БЪЛГАРСКИЯ ГЕРОЙ

В памет на поета-революционер Христо Ботев

Горе на връх Вола
тъжно свири гъдулка,
унесени еделвайси
отдавна плачат надвесени
над скалната дълбина.

Светъл лъч огрява
святото място,
където трупът извисен,
ударен от един куршум,
паднал повален.

И плаче България
за славния герой,
никнат червени рози,
пропита с кръв е земята
от черната скръб.

Свири гъдулката жално
за борбата и загубата,
потреперва душманинът,
слушайки отдалеч
ужасната вест.

Траур е днес във Враца,
морни падат звездите
призори скали се ронят,
ридание и прах
покриват гробовете свети.

Слава на теб, свят герой,
безсмъртен навеки,
отвисоко камбани бият,
благославят земята
с дълбока святост!

Превод от румънски – Надежда Радева

Aurel Petre

Giurgiu, România

IARNĂ

Rotesc heruvimii horele pe gheață,
Iar meteori sparg țâncii tăi ștregari,
Războaie albe, cu îngerii hoinari,
Zboară prin basmul rumenit la față.

Zidesc minuni, prea-nalte-aureole;
Necoapte litere pe fesuri se topesc,
Obrazele lor tandre cu vise fulguiesc
Un zumzet copilandru pe tremur de viole!

Răsar topaze-unde din raze ascuțite;
Poveștile zbor veșnic pe fulgii argintii,
Cuptoarele descântă miresmele-n șuvițe,

Când ochi cerești adună-n moș Cosmos pe copii.
Pe coama tinereții se zgribulesc sfințite
Trei luni pe soclul iernii, în albe-împărății!!!

Аурел Петре

ЗИМА

Вият херувими върху лед хората,
щури дечурлига вихрите трошат,
в станове бели ангели тъкат,
приказни в летежа, румени в лицата.

Магии ваят, зографисват нимби;
загадки-букви по калпаци се топят,
а по лицата нежни сънища валят,
по детски нежен звук сред трепети се губи!

В топазени талази превръщат се лъчите;
безкрайните приказки – снежни перца,
а пещите тънки ухания диплят,

щом очи от небето в дядо Космос събират деца.
На младостта във гривата заветни се укриват
три месеца на зимата, сред белите царства!!!

Превод от румънски – Адриан Василев

Aurel Petre

GER

A înghețat secunda în gheara hibernală,
Când iarna își despoaie amorul în alcovuri,
Iar patrafirul nopții slujește în ceaslovuri
Și-și cuibărește-orfanii în lumea boreală.

Se mută-n coaja pietrei fărâmițate ziduri;
Chemarea înflorește pe geamuri giuvaere,
Cu tâmple sidefate, din albe nopți cu sfere,
Genunea-și mută iambii în țurțurii din domuri.

Sticlesc, de-a valma-n lume, solzii de pe luceferi,
Pădurile albastre i-a poleit celest,
Miresmele-și botează, în cânturi, vechi dureri;

Descântă busuiocul pe-al lumii manifest.
Au renăscut vibrații cu setea de-nvieri,
Heruvic le sărută gerul crescut în țest!

Аурел Петре

МРАЗ

Секундата замръзна във ледената хватка,
щом зимата разголва страстта си сред алкови,
а патрахилът нощен разпява часослова
и сиротите сгушва от мразовити плетки.

Кора на камък крие стените разрушени;
призвание цъфти в прозорците-бижута
със сребърни сколуфи на бели нощи в скута,
а мракът кичи в ямба висулки-катедрали.

Една през друга бляскат със люспици звездите,
горите нощно-сини ги лъскат в нощен свод,
балсам кръщава в песни отминали беди;

босилекът магии реди с човешки код.
Възкръсва трепет с жажда живот да възроди
с целувка херувимска в небесния синод!

Превод от румънски – Адриан Василев

Angelica Ionițescu

Giurgiu, România

RECURS

Ieri a fost la fel ca astăzi,
Mâine va fi la fel ca ieri
Doar noi nu ne mai regăsim
Nicum, nicidecum, pe nicăieri.
Totuși, tu încă mai veghezi
Spre sorii proiectați spre alte amiezi,
Ce ne redau trecutul așa cum nu l-am vrut
Și ne recheamă-n taină spre sinele pierdut.

Анджелика Йоницеску

РАКУРС

Вчера беше също като днес,
утре ще бъде също като вчера,
само ние няма да се намерим отново
по никакъв начин, никога и никъде.
И все пак ти още вегетираш
през слънцата, проектирани към други полудневия,
как се нареди миналото, не както сме го искали,
но още тайно ни вика към изгубеното ни аз.

Превод от румънски – Надежда Радева

Angelica Ionițescu

DE VREI SĂ ȘTII

De vrei să știi
Nu am nimic
Tu-mi ești și Soarele
Și-mi ești și Luna
Ce ne veghează
Cu-al său descânt
Am doar un chip
Pe acest Pământ
Primit în dar
Și dat la schimb
Sau cu-mprumut
Ori de câte ori
Mi-a fost cerut
Doar sufletul este al meu
E hărăzit de Dumnezeu
Și-mi aparține integral
Nu doar atunci când scriu
Pân' la final!

Анжелика Йоницеску

АКО ИСКАШ ДА ЗНАЕШ

Ако искаш да знаеш,
нямам нищо.
Ти си ми и Слънцето,
и си ми Луната,
която ни следва
с цялото си проклятие.
На тази земя съм
само с едно лице,
прието като дар
и дадено в замяна,
или взето отново,
искано ми
от време на време.
Само душата си е моя,
съхранена от Бог,
изцяло ми принадлежи,
не само когато пиша,
а до самия край!

Превод от румънски – Надежда Радева

Andrei Șerbănescu

Giurgiu, România

LA GROAPA CĂRĂMIDARILOR

Pe pridvorul mahalalei stă ghilotinat sintactic,
Un televizor isteric așternut pe-un ghem de coapse;
O pereche de ochi verzi remasterizând cromatic,
Mingi vagabondând sinistru, balansate-n proprii axe.

Ferchezuite vorbe se cunună-n crăci de salcii,
Cu șablonul sărăciei, naș în vremi impertinente,
Omu-și bate și copiii și cu tact mestecă psalmii,
Iar femeia lui frumoasă coase carii la șosete.

Mămăliga din carouri, osanale-aduce rodului:
Un leitmotiv cucernic pentru cerberul bordurii;
Bocitoarele liceelor au brodat trăsuri soborului,
Declinând în sens acest poem în lumina noțiunii.

Veste și vestitor – nadir al mahalalei mele,
Satirizând idila unor nopți sculptate-n sardiu;
Îmi va rămâne nemurirea – cacealma unor sechele,
Pe totemuri vegetale nesincronizate-n maslu.

Андрей Шербанеску

В ИЗКОПА НА ТУХЛАРИТЕ

Сред притвора на махалата лежи посечен синтактично,
истеричен телевизор на манекен върху бедрата,
на постер чифт очи зелени в ретуша цифров хроматичен
и топки – скитници противни, изправени върху оста си.

Думи леко лицемерни се годяват сред върбите,
с шаблона на сиромашия, кръстник в дните ни нахални,
бие си човек децата, дъвчейки си с такт псалмите,
а жената му красива кърпи чехлите кариозни.

Мамалигата с „Осанна!“ възхвалява резултатите:
лайтмотив достопочтен за пазача на бордюра,
очертаха лик на сбора ни оплаквачки от елитите,
разводнявайки и смисъла на стиха ми в зарята на идеи.

Вест и вестоносец – надир са мой на махалата,
идилията те осмиват на нощ издялана в сардоникс;
безсмъртие ще ми остане – от много скелети заблуда,
върху растителни тотеми, миросани в различно време.

Превод от румънски – Адриан Василев

Andrei Șerbănescu

XXI. XII

O ceață sinistră mi-a rămas pentru acum;
Un hău întreg în față, ne-nțeles și nepătruns...
La pas mi-atât de frică să-l parcurg singur pe tot...
Spre necropola familiei fără nume și răspuns.

În spre oraș se văd lumini, pâlpâind palide forme,
Dar mi-e tot mi-e groază... nu-mi întind pasul deloc..
Din benzinăria veche sună vântul peste praguri,
Împingându-mi pumni-n sân și ochii-n sine să întorc.

Îți regret moartea degeaba căci privirea mi-e vândută
Iar decorul alb stă doliu minciunii ce fost-a mamă,
Spre codrul ce departe priponit de ceață șade,
În haina nopții vulpea-și poartă salturile-n grabă.

O ceață sinistră mi-a rămas pentru acum;
Un hău întreg în față, ne-nțeles și nepătruns...
La pas poartă-mi cărarea, lună bună, când mi-e frică,
Spre necropola familiei fără nume și răspuns.

Андрей Шербанеску

XXI. XII

Зловещата мъгла ми остана засега;
пред мен е цяла бездна, без видимост, без яснота...
И много се страхувам пеша да я преброя сам...
Към фамилния некропол без глас, без епитаф.

Откъм града съзирам светлини, прибягват бледи сенки,
но аз съм още в ужас... съвсем не удължавам крачки...
От старата бензоколонка звъни през праговете вятър,
юмруците ми смачква в пазва и погледа ми връща в мен.

Смъртта ти аз напразно жаля, щом погледът ми е
продаден,
а белият декор е траур на лъжата – някогашна майка.
Към гората с букай за мъглата прикована,
под дрехата на мрака лисица подскоците си носи.

Зловещата мъгла ми остана засега;
пред мен е цяла бездна, без видимост, без яснота...
Добра луна, води ме по своята пътека, когато ме е страх
към фамилния некропол без глас, без епитаф.

Превод от румънски – Адриан Василев

Tudor Andreea Ruxandra

Giurgiu, România

OCEAN I

Picăture de ploaie cad pe focul din sufletul meu,
Tu ești.
Dar focul nu se stinge, se aprinde mai tare
Și arde mornit, sunt foc
Dar tu ești apă...o apă vie.
Treci cu viteză și-mi șlefuiești sufletul,
Te simt, te văd dar mi-te scurgi printre degete
Și nu te pot cuprinde în mâini.
Sunt ca o barcă pierdută într-un ocean,
Singură și stingheră
Iar tu cu valurile tale mă duci oriunde vrei...
Ești ca o ploaie în deșert...
Ești ca o ploaie ce-mi dă viață,
Zi de zi, ești parte din mine...
Ești parte din mine, ești în formula mea,
Te regăsești puțin în fiecare celulă,
Mai presus de sângele din venele mele
Ești tu,
Ești tu, și-mi dai viață.

Тудор Андрея Руксандра

ОКЕАН I

Капки от дъжд падат като огън от душата ми,
ти си.
А огънят не угасва, разгаря се по-силно
и пали жарта, огън съм,
но ти си вода... жива вода.
Премини бързо, за да изгладиш душата ми,
чувствам те, виждам те как изтичаш през пръстите
и не мога да те уловя с ръка.
Като изгубена лодка съм в океана
сама и самотна
и ти ме водиш с вълните си накъдето поискаш..
Като дъжд си в пустиня..
Като дъжд, който ми дава живот,
ден след ден, част си от мен..
Част си от мен, в моята формула си,
във всяка клетка по малко те откривам,
повече от кръвта във моите вени
ти си,
ти си, и ми даваш живот.

Превод от румънски – Надежда Радева

Tudor Andreea Ruxandra

OCEAN II

Vezi tu acum nu pot să râd, dar și să plâng mi-e teamă
Mi-e teamă să nu te plâng iar tu să devii mai puțin.
Dar tu ești un ocean mare, ce păcat că nu știu să înot...
Dar totuși am sărit și acum te rog să mă
cuprinzi cu valurile tale.
Mi-e frică , mi-e frică să nu mă înece printre gândurile cu tine
Ce-mi curg prin minte și mi-se preling pe față...
Dar tu scufundă-mă, scufundă-mă în iubirea ta.
Știi, dac-aș vrea aș putea să ajung la mal, să înot, să mă zbat
Dar vreau să învăț să respir sub apă, vreau să văd dincolo
de întunecimile tale
Vreau să văd coraliile tăi cei mai frumoși,
așa că nu mă trimite la mal,
Nu aș mai îndrăzni să sar din nou în apă,
Cuprinde-mă-n curenții tăi și ascunde-mi sufletul
în oceanul tău.

Тудор Андрея Руксандра

ОКЕАН II

Виждаш – да се усмихна не мога, но и да плача, ме е страх.
Страхувам се да не заплача и ти малко да се промениш.
Но ти си голям океан, колко жалко, че не мога да плувам...
Все пак се хвърлих и сега те моля да ме

обхванеш с вълните си.

Боя се, боя се да не се удавя, потънала в мислите си по теб,
те текат през съзнанието ми и се изписват на лицето ми...
Но ти ме потапяш, потапяш ме в любовта си.

Бих искала да можех да достигна до брега,

да преплувам, да се боря,

бих искала да се науча да дишам под вода, да надникна

отвъд дълбините ти.

Искам да видя най-красивите ти корали,

така че не ме изпращай до брега,

не бих се осмелила да скоча отново,

понеси ме в твоето течение и скрий сърцето ми

във твоя океан.

Превод от румънски – Надежда Радева

Constanda Georgeta

Giurgiu, România

DESTIN

N-ai niciun merit,
N-ai nicio vină,
Dacă în viața care-a trecut;
Mi-ai fost lumină și întuneric,
M-ai ridicat și m-ai pierdut.

Tu mi-ai dat aripi să mă înalț
Și-n ochii mei să fiu regină;
Că tronul meu s-a prăbușit,
N-ai niciun merit,
N-ai nicio vină.

Eu ți-am dat tot ce am avut:
Un vis frumos și-o inimă... nebună!
C-ai străbătut destinul meu,
N-ai niciun merit,
N-ai nicio vină!

Констанда Джорджета

СЪДБА

Нямаш никаква заслуга
нямаш никаква вина,
ако в миналия живот
си ми бил светлината и тъмнината,
въздигнал си ме и си ме изгубил.

Ти ми даде криле да порасна
да видя себе си като царица;
че престолът ми се срина,
нямаш никаква заслуга,
нямаш никаква вина.

Дадох ти всичко, което имах:
една красива мечта и едно лудо сърце!
Че си преминал през живота ми,
нямаш никаква заслуга,
нямаш никаква вина!

Превод от румънски – Надежда Радева

Constanda Georgeta

TU

Tu
ești suferința
care mă ține în viață
și care mă ucide,
încet-încet,
cu doze minime de iubire.
În clipa
când mă voi vindeca de tine,
numai atunci,
voi muri de-adevăratele.

Констанда Джорджета

ТИ

Ти
си страданието,
което ме държи жива
и което ме убива
бавно-бавно
с минимални дози любов.
В мига,
когато се излекувам от теб,
само тогава
ще умра в реалността.

Превод от румънски – Надежда Радева

Cornelia Chioseaua

Giurgiu, România

IUBIREA UNUI ASTRU

Ascult întotdeauna a inimii poveste
Și-n chemarea ei nemuritoare
Fiindcă iubirea e tulburătoare
N-am să mai caut cuvinte.

Vreau doar sentimente
Să te ating, să-ți dăruiesc iubire
Și-n limba focului din suflet
Să-ți spun că te iubesc profund!

Te caut, te caut în geana nopții
În tăcerea supremă,
Nu pot să cred în gri
Încă mai pot să cred în alb
Și chiar în negru uneori.

Te caut în nopți de dor
Privesc cum arde
Astrul sus pe cer
Pentru iubiri înălțătoare
Pe geana stelelor!

Корнелия Къосяуа

ЛЮБОВТА НА ЕДНА ЗВЕЗДА

В сагата на сърцето се вслушвам,
в призива ѝ вечен и нетленен,
че обичта разбива всичко в мене
и думи пак да търся е излишно.

Достатъчни са вече само чувства,
да те докосвам, да дарявам обич
с езика на душевния си огън,
с една магия да свещенодействам!

На нощите в клепачите те търся
на мрака във дълбокото мълчание,
в сивото не бих могла да вярвам,
все още вярвам в бял и слънчев цвят,
понякога и в черното дори.

И търся те във нощи на копнеж,
в небето гледам
как звезда гори
с възвишаваща любов
до мигли на небесни светила!

Превод от румънски – Адриан Василев

Cornelia Chioseaua

LUPTĂ OMULE

Ascultă-ți pașii când mergi
Caută-ți omule menirea
Ascultă-ți bătăile inimii
Căută-ți fericirea.

Nu mai păși cu sfială
Cu credință-n suflet pășește
Înlătură orice îndoială
Iartă și iubește.

Când fericirea-ți dă târcoale
Dorințelor din viață
Tu nu le pune frâie
Iubește și iartă.

Picură-n suflet dragoste
Fericire și multă bucurie,
Înconjoară-te de iubire
Șoapte dragi inimii tale.

Tu luptă Omule
Și prelungește-ți clipa
Nu te lăsa învins de rele
Că viața-i numai una!

Корнелия Къосяуа

БОРИ СЕ, ЧОВЕЧЕ

Вслушай се в своите стъпки
и мисия открий,
сърцето си слушай как бие,
сполуката търси.

Не стъпвай така предпазливо
с вяра в сърцето върви,
съмнение всяко изтривай,
прощавай, люби.

Щом щастието се усмихне
на твоите мечти,
не ги оставяй да завехнат,
прощавай, люби.

В душата с капчица любов
и с щастие, и с трепет
от обич изгради обков
на милия си шепот.

Дерзай, Човеко, в таз борба
мига си удължавай,
пред зло не сгъвай колена,
живот веднъж се дава!

Превод от румънски – Адриан Василев

Cosmin Ștefan Georgescu

Giurgiu, România

DRUM

Eu n-am să pot de acum veni la tine ,
Sunt mai bătrân de azi cu încă-o zi ,
Să te iubesc nu pot cum se cuvine ,
Din biata-mi cină , tu nu poți prânzi.

Eu n-am să pot în brațe a te strânge ,
Sunt mii de leghe puse între noi ,
Nici timpul nu-l mai pot a îl constrânge ,
Iar pomii ce-au rodit , acum sunt goi.

Te rog din suflet , însă , în încheiere ,
Să nu mă uiti în fericirea ta ,
De vei simți în ea ceva durere ,
Acolo-s eu , ajuns cum s-o putea.

Космин Щефан Джорджеску

ПЪТЯТ

От днес при теб не мога аз да дойда,
със още ден съм остарял, от днес
по съвест да не любя аз не мога,
ни да делея с теб хляба от нощес.

Не мога все така да те прегръщам,
че хилядите левги ни делеят
и времето не мога да завръщам,
дръвчета плодни плод не ще родят.

Накрая, все пак искрено те моля
не ме забравяй в новия си храм,
щом в миг щастлив усетиш малко болка,
това съм аз, достигнал някак там.

Превод от румънски – Адриан Василев

Cosmin Ștefan Georgescu

FAR

Sunt înălțat aici la mii de leghe ,
Scrutez vecia în fiecă minut ,
Sunt farul ce îți stă de veghe,
În depărtări ești tu ca azimut.

Eu te păzesc cu blânda mea lumină ,
Cu pescărușii ce îmi sunt fideli ,
Iubita mea , sirena mea deplină ,
Reverberată în vuiet de cineli.

Aici sosesc doar vești contradictorii ,
Aș vrea să știu de încă mai trăiești ,
Cu sarea mea prelinsă în toți porii
Acopăr trupul gol ce nu-l iubești.

Космин Щефан Джорджеску

ФАРЪТ

Издигнат съм отвъд хиляда левги
и вечността смалявам всеки миг,
аз фарът съм, безспирно бдящ над тебе,
избрал съм те за мой ориентир.

Със ласкав лъч те пазя в мрак безсменно
и с чайките си – верни часови,
и с вярната любовница – сирена
със глас към теб отекващ сред мъгли.

До мен достигат само спорни вести,
да знам, бих искал, жив ли си и днес,
изплитам бели мрежи със солта си
по тяло необичано от теб.

Превод от румънски – Адриан Василев

Dorel Sîrbu

Giurgiu, România

PĂRINȚI

Plini de griji și de nevoi
Își duc singurătatea-n doi,
Suspînând și plini de dor,
Gândind la copiii lor.

I-așteaptă în prag pe toți,
Pe copii și pe nepoți,
Bucuroși că-s vizitați,
Că n-au fost de tot uitați.

Își șterg lacrimi pe furiș
Și iau viața iar pieptiș,
Din copii își trag putere
Învîngînd orice durere.

Urmașii după ce-au plecat
Cu soarta iar s-au împăcat
Căci l-au păstrat în gând mereu
Pe Preabunul Dumnezeu.

Și-și duc singurătatea-n doi
Tot plini de griji și de nevoi,
Gândind cu drag și cu mult dor
Veșnic la copiii lor.

Дорел Сърбу

РОДИТЕЛИ

Изпълнени със грижи и неволи,
двамата си носят самотата
въздишайки и пълни с мъка
все мислят за децата си.

На прага си очакват всички –
и деца, и внуци галени,
с радост ги посрещат,
че не са забравени.

Избърсват сълзите си тайно
и вземат живота си в ръце,
а децата им дават сила
да победят болното битие.

Щом децата им заминат,
със съдбата си се примиряват,
сякаш винаги у себе си са знаели,
що е Господ начертал им.

И си носят самотата двама,
изпълнени с грижи и неволи,
мислейки с любов и мъка
вечно за децата свои.

Превод от румънски – Надежда Радева

Dorel Sîrbu

CURCUBEU

După o ploaie de vară
A apărut un curcubeu
Din lumea mea
Până departe,
Tocmai în lumea ta,
Din sufletul meu
Până în sufletul tău.
Am alunecat
Pe albastrul ca ochii tăi
Până în tine
Unde m-a copleșit
Gingășia, tandrețea, iubirea...
Apoi, prea repede,
Curcubeul a dispărut.
De atunci tot aștept
Acel curcubeu,
Ca un legământ,
Pentru eternitate.

Дорел Сърбу

ДЪГА

След един летен дъжд
се появи дъга,
от моя свят
простря се надалеч
съвсем до твоя свят,
от моята душа
до твоята душа.
Спуснах се по синьото,
като на очите ти,
стигнах до теб,
където ме преобърна
нежността, кротостта, обичта...
После, твърде бързо,
дъгата изчезна.
Оттогава все чакам
тази дъга,
като обещание
за вечност.

Превод от румънски – Надежда Радева

Gica Ciobanu

Giurgiu, România

TE VOI PURTA ÎN INIMĂ

Tare-aş fi vrut să te mai țin de mână!
Tăcuți, cu pași mărunți, să traversăm orașul
Grijile nesfârșite, să le lăsăm în urmă
În port, lângă o barcă să ne-aștepte vâslașul.

Spre țărmul fericirii să fim purtați de valuri
O singură dorință să ne subjuge gândul
Privirea să admire, necunoscute maluri
Și pe-ale noastre chipuri să zburde-n voie vântul.

Tot în strânsoarea mâinii să te am lângă mine
Să nu-ncolțească teama că vei pleca departe
Un gest copilăresc tristețea să-mi aline
Care-n-năuntrul meu, de-atâta vreme arde.

Dar cum a mea dorință n-o pot îndeplini
Din Cerurile Sfinte mi-e zămislită soarta
Atât cât va mai bate, acolo-n casa inimii
De-a lungul vieții mele, mereu te voi purta.

Джика Чобану

ЩЕ ТЕ НОСЯ В СЪРЦЕТО

Тъй искам пак да ти държа ръката!
И през града да минем бавно, мълчаливи,
баналности и грижи нейде да отпратим
до пристана лодкар да чака търпеливо.

Към оня бряг щастлив вълните да ни носят,
копнеж едничък само да властва в мисълта ни,
а погледът да гали бряг девствен, недокоснат
и вятър да вършее в косите ни хармани.

В обсега на ръката копнея да те имам
и страх да не покълне, че тръгваш надалеко,
наивен детски жест тъгата да отнеме,
узнала към душата потайните пътеки.

Ще си остане то несбъднат мой копнеж,
Светите Небеса чертаят ми съдбата,
дорде в гърдите, в ляво тупти и ме боде,
ще бъдеш скрит в дълбока утроба на душата.

Превод от румънски – Адриан Василев

Gica Ciobanu

DIN NOI

Din noi se-aude murmur de izvoare
Și foșnet lin de frunze pe-nserat
Se simte-n nări un iz de tămâioare
O ultimă zvâcnire a gândului plecat.

Din noi se lasă roua peste 'nalta iarbă
Când Luna mai veghează la fereastră
Atâtea lacrimi calde se îmbină-n barbă
Și-un trandafir se scutură în glastră.

Din noi se zbate aprig, aripa în zbor
Se rupe lanțul des al norilor de vată
În inimă se agită, și mai roade-un dor
Iar Soarele pe cer, mai dă o roată.

Din noi răsună cântecul lin de vioară
Mirificul se-nalță, și se risipește-n cer
Grădina-i primenită în florile de vară
Și gândurile zburdă, alunecă-n mister.

Din noi se-aprinde lampa și se stinge
Și ultima dorință mai pâlپایe în noi
O vorbă sfredelește ideea de-a învinge
Și la fereastra noastră, se abat iar ploii.

Din noi se lasă liniștea în nesfârșita zare
Când sentimente pure se înalță și sporesc
În bezna nopții Luna se ivește și dispare
Atâtea vise lungi și noi ne-ademenesc.

Джика Чобану

ОТ НАС

От нас извира ромонът на ручей
и шепот тих на листите по здрач,
и тръгва дъх на теменужна вечер
като последен спазъм на образ отзвучавал.

От нас струи роса върху треви високи,
когато бди Луната зад стъклата
на щастие сълзи се сливат напосоки
и роза скрива с листчета земята.

От нас се блъска лудо крилото във летеж,
веригата се къса на облак в кръговрата,
събужда се в сърцето, гризе го стар копнеж,
а Слънцето нов кръг привършва в синевата.

Звучим със песента на скритата цигулка,
триумфът се възнеса и пръска в небеса,
а лятната градина люлее цветна люлка
и мислите палуват, потъват в чудеса.

От нас се пали лампа и угасва,
копнеж последен тлее дълбоко още в нас
и словото се рови в завет да побеждава
отново по перваза дъждът подава глас.

От нас покоят идва, и светлина игрива,
когато чисти чувства поникват и растат,
Луната в нощни бездни изгрява и се скрива
и сънища безкрайни ни мамят в този свят.

Превод от румънски – Адриан Василев

Ioana Nicolae

Giurgiu, România

LACRIMA

Apare în geneză când
Plămâni se încarcă de combustibilul
Necesar pornirii „Tic,tac-ului” Vieții.
Lacrimea este oceanul în care
Inima își scaldă sufletul,
Când se aud adieri de șoapte
Ale timpului.
Lacrimea adună stări,trăiri,speranță
Oferind sufletului amar venin,
Inima lăcrimând în tăcere a jale.
Lacrimea se închide în gânduri
Și cere timpului îngăduință,
Când zâmbetul îngheață ascunzând durerea
Lacrimea însumează cuvintele
Nerostite de inima ocupată
Cu judecăți, principii și amar de viață.
Lacrimea nestăpânită de rațiune
Se rostogolește ca un torent
Întunecând privirea și chipul omului.
Lacrimea sărată în colț de cuget
Așteaptă iubirea măcinând gândurile
Gândind la fericirea timpului
Trecut.

Йоана Николае

СЪЛЗАТА

В генезис се явява, щом
дробовете се претоварят със гориво
нужно, за да тръгне „Тик, так-ът“
на живота.

Сълзата е океанът, в който
сърцето къпе си душата,
усети ли се полъх от шепота
на времето.

Сълзата фокусира съдби, беди, надежди,
дарявайки сърцето с горчивата отрова,
сърцето мълчаливо плачещо
от мъка.

Сълзата се затваря в мисли
и моли времето за снизхождение,
застине ли усмивката в упрек тих
към болката.

Сълзата, тя е в думите
неизречени от сърцето, заето
с присъди, принципи, с горчилка
от живота.

Сълзата неподвластна на разсъдъка
превърща се по пътя си в порой
и омрачава образа и погледа
човешки.

Сълзата солена, свита в колебание,
очаква обичта и смила мислите
със мисълта за щастие в отминалото
време.

Превод от румънски – Адриан Василев

Ioana Nicolae

POEM DISCRET

Când muzica și lectura
Nu mai sunt de ajuns,
Se strecoară în armura
Sufletului, poezia ca un vis.
În suflet ca o melodie
Viața este poezie
Ca un vis în mântuire
Moartea este nemurire.
Poezia revarsă sentimente
Ancorate ca reper în realitate.
Ne poartă în lumea mirifică,
Când viața se justifică.
Poezia este sensibilitate
În imaginație și creativitate
Ne înalță prin cuvânt
În visare și în gând.
Atrage prin vorbirea plastică
În lumea discretă și fantastică,
Ca un cod nedescifrat al omenirii
În misterele gândirii.
Poezia este manifestarea
Expresivității frumosului,
Transpusă estetic și filtrată
De imaginația poetului.
Nevoia de poezie e ca o hrană
Ca un copil orfan fără mamă.
Viața fără poezie e săracă
Ca o piesă tragi-comică.
Poezia este în tot ce ne înconjoară
E în suflet, e în cărți, e o comoară
Important e să ai ochi să vezi
Totul este, în poezie să crezi.

Йоана Николае

ДИСКРЕТНА ПОЕМА

Когато музиката и словото
са вече недостатъчни,
проникват под бронята
на душата като сън стиховете.
Проникват като мелодия,
животът е поезия
като в сън за възкресение
смъртта е безсмъртие.
Поезията прелива от чувства
котви-репери в битието.
В света на магиите е ориентирът,
когато животът се мотивира.
Изтънченост е и визия
в творчество и фантазия
възвисява ни чрез слово
в сън и в стих отново.
Привлича ни с пластична изразност
в дискретното и фантастичното,
като неразчетен код на рода
на мисълта в секрет неразгадан.
Поезията е тази, която
сочи силата на красотата,
пренесена, изящна, пречистена
от гения на поета.
Тя е нужда-храна за душата
като копнеж на сираче по майка.
Без нея животът е беден
като пиеса-трагикомедия.
Тя всичко е, което ни настига,
имане скрито и в душа, и в книга
очи ти трябва, за да я откриваш,
но, преди всичко, трябва да ѝ вярваш.

Превод от румънски – Адриан Василев

Mariana Șoavă

Giurgiu, România

LUCEAFĂR EMINESCIAN

Ai trăit frumos așa cum ți-ai dorit
„A fost odată” și parcă a fost un vis,
Ai vrut să te știm poet îndrăgostit
Lăsând lumii tot ceea ce ai scris.

Vorbim cu drag și dor de tine
Cu multă admirație, din amintire,
Azi toți vin statuii tale să se-nchine
Ca viața să le fie plină de iubire.

Bucură-te luceafăr eminescian
Acolo printre îngeri, printre stele!
Laudă ție îți aducem în fiecare an
Etern vei străluci prin scrierile tele!

Мариана Шоава

ЗВЕЗДАТА ЕМИНЕСКУ

Живя красиво, както пожела
„Било е нявга“, в сън на млад поет,
да те запомним влюбен, ти мечта
със светъл лъч от всеки твой куплет.

Със светла мъка ще те помним,
с възхита и почти с боготворене
оставяме пред теб цветя, поклони
с молитва любовта да ни осени.

Ти радвай се, звезда на Еминеску,
сред ангели в небето, сред комети!
Че славим твоя ден от век до днеска,
ще бъдеш вечен, в своя стих ще светиш!

Превод от румънски – Адриан Василев

Mariana Șoavă

UNIRE

Astăzi poporul român este prețios
Sărbătorește un eveniment frumos,
Mica Unire de la 1859 a fost înfăptuită
Pentru o Românie liberă, demnă, unită.

Să încercăm cât timp suntem români
În anul centenarului să fim mai buni,
Iubirea pentru țară e necondiționată
Să o cinstim cum se cuvine, e minunată.

Мариана Шоава

СЪЕДИНЕНИЕТО

Ценете повече народа в този ден,
днес празник е за всички отреден,
Съединението между два народа
да е Румъния достойна, силна и свободна.

Дорде румънска в нас душа гори,
на този ден да бъдем по-добри
и с обич към Родината съдбовна
да я почитаме безкористно, синовно.

Превод от румънски – Адриан Василев

През 1859 г. се обединяват княжествата Влахия и Молдова. Ражда се Румъния. – Бел. прев.

Marilena Perijoc

Giurgiu, România

REGULI NESCRISE

Sunt datini ce-s lăsate din vechime,
Reguli nescrise răspândind fiori
Ce-s respectate prin viu grai sau rime
Prin sate și prin om de sărbători.
Românul se întoarce la tradiții,
La portul popular cusut cu flori.
Și dacă-i adevăr sau superstiții
Respectă ce-a primit ca mari valori.
În spațiul mioritic rădăcina
Este adâncă-n inimă de daci,
Și taina sufletului e lumina
Femeilor, ce țes pe pânză maci.

Марилена Перижок

НЕПИСАНИ ПРАВИЛА

Има обичаи, останали от древността,
неписани правила, разпръснати цветя,
отразени в живата реч или в римите,
по селата и по празниците на хората.
Румънецът се връща към традициите,
към пристана народен, извезан с цветя,
и дали наистина или от суеверие
уважава приетите ценности.
Коренът в миоритния космос
в сърцето на даките е тъй дълбок,
тайната на душата им е светлината
на жените, втъкали макове в платната.

Превод от румънски – Надежда Радева

Marilena Perijoc

AGONII DE SUFLET

Se nasc furtuni și agonii de suflet
Din nori de gând veniți de nicăieri,
Întunecând azurul dintr-un cuget
Ieri liniștit, acum purtând poveri.
Doar fulgerul mai taie-n întuneric
Cu sabia-i de foc alungând nori.
Ca mai apoi cu glasul gros, puternic,
Să ne-amintească, suntem călători.
Din întuneric răzbătând lumina
Ne va zâmbi cu chipu-i de opal,
Ne-o aminti că singuri purtăm vina
De a schimba frumosul în banal.
O clipă avem de stat în astă lume,
De noi depinde cum va străluci.
Ca trecători în amintiri postume
Vom fi ori zei ori biete năluciri.

Марилена Перижок

ДУШЕВНИ АГОНИИ

Раждат се бури и душевни агонии
от облачни мисли, идващи отникъде,
потъмнявайки лазура на съзнанието,
вчера успокоено, сега носещо тежести.
Само мълния може да среже тъмнината
с огнена сабя, раздираща облаците.
А после с глас плътен и силен
да ни припомни, че само сме пътници.
От тъмното изплувалата светлина
ще се усмихне със опалово лице,
ще ни припомни, че сами носим вината си
за промяната на красотата в баналност.
Един миг съществуване имаме на света,
от нас зависи той дали ще заблести,
дали ще бъдем простосмъртни,
дали ще сме фантоми или богове.

Превод от румънски – Надежда Радева

Miron Corneliu Urîtu

Giurgiu, România

IUBEȘTE!

Plăcere dureroasă
De vrei să-ncerci
Ascultă muzică
Și dacă-i melancolică e bine.
Vioară, saxofon, depinde,
Și dacă nostalgia te cuprinde
Să nu te-ntrebi de ce, tu știi,
Simți timpul care trece.
Tânăr dacă ești, iubește,
Și amintiri frumoase
În suflet cuibărește,
Vor fi comoară mai târziu.
Matur sau vârstnic dacă ești, iubește,
Căci niciodată nu-i târziu
Frumosu-i pretutindeni
Și timpul trece.

Мирон Корнелиу Уръту

ОБИЧАЙ!

Ако искаш да изпиташ
удоволствие до болка,
слушай музика,
и ако е меланхолична, е добре.
Цигулка, саксофон, зависи,
ако те обхване носталгия,
не се питай защо, ти знаеш,
усети времето, което тече.
Ако си млад, обичай
и красиви спомени
загнездвай в душата си,
по-късно ще бъдат съкровище.
Зрял или на възраст, ако си, обичай,
защото никога не е късно,
хубостта е навсякъде около нас
и времето минава.

Превод от румънски – Надежда Радева

Miron Corneliu Urîtu

CĂRȚI

Pe-un trunchi
Culcat de o furtună
Eu stau întins
Și ochii mi-i închid.
Și ca-ntr-un joc copilăresc
De-a v-ați ascunselea,
Eu număr,
La vârsta mea m-opresc.
Privesc și nu vă văd
Unde sunteți,
Voi, anii mei cei tineri?
Nu vă gădesc!
Să-mi amintesc
Degeaba încerc
Atât de bine v-ați ascuns
Sau eu îmbătrânesc?
Acum e rândul meu să mă ascund,
În trunchi mă bag
Și mă transform în cărți,
Să mă găsească cine vor.

Мирон Корнелиу Уръту

КНИГИ

На един дънер
повален от буря
стоя изпънат
и очите ми се затварят
като в една детска игра
където се скривате,
а аз броя.
От моята възраст застинал,
поглеждам, но не ви виждам,
къде сте,
вие, мои младежки години?
Не ви намирам!
Да си спомня,
напразно опитвам,
така добре сте се скрили
или аз остарях?
Сега е мой ред да се скрия,
ще се вмъкна в дънера,
ще се превърна в книги,
да ме намира, който ще.

Превод от румънски – Надежда Радева

Nedeia Marioara

Giurgiu, România

SEPTEMBRIE

Septembrie îmi bate-n geam cu unghii roșii ca de jar.
Copacii se îmbracă-n galben și veverițele dispar
În scorburi mov cu mușchiul moale, mustind a lene și plictis.
Septembrie... ce ironie, când simți că vara-i doar un vis.

Septembrie îmi intră-n somn și simt cum mă inundă ploaia.
Mi-e somn și mi se face dor de Balchik dar și de...Mamaia.
Septembrie... un nou decor mă-nțeapă-n atrii ca un ac.
Plesnesc toți strugurii în grauri, înghite ziua-un vârcolac...

Castanele trosnesc în flăcări, gutuile mai strigă „bis„!
Septembrie...ce ironie., când simți că vara-i doar un vis!

Недя Мариоара

СЕПТЕМВРИ

В прозорци чука есента със пръсти огнени – листа.
В премяна жълта дървесата не крият катерички в тях,
в хралупите със мъх застлани потъват кротко в леността.
Септември е... и някак странно усещаш: лятото е блян.

Септември влиза в моя сън и чувствам как в дъжда
потъвам.

В просъницата за Балчик и за Мамаю пак сънувам.
Септември е... Декорът нов сърцето чопли със игла.
кълве и косът грозде зряло, деня поглъща върколак.

Припукват кестените в пламък, а дюлите им махат с длан!
Каква ирония... септември, а лятото е само блян!

Превод от румънски – Адриан Василев

Nedea Marioara

LA VORONEȚ

Pe Voroneț coboar-adesea cerul
Și-și scutură albastrul în altare.
Stejarii bruni îi leagănă misterul,
Și sfinții plâng sub fum de lumânare.
La Voroneț vin renii în Ajun,
Când în zăpezi se mai botează cerbii.
Și ard gutui în bradul de Crăciun,
Și-n calendare crește firul ierbii.

Pe Voroneț mai cade câte-o stea
Împrăștiind din trena ei, văpaie.
Și vin păstorii-n staul să o ia,
Să privegheze-o naștere în paie.
Și râde pruncul și îl strâng la sân,
Toți mieii albi ce n-au gustat din vină.
Din răsărit vin magi și-aruncă-n fân,
Tămâie, aur, smirnă și...lumină.

La Voroneț să mergi în zi de Paște!
Și roagă-te când sufletul ți-e greu.
Că-ncep să miște raclele cu moaște,
Și-n cozonaci pătrunde...Dumnezeu!

Недя Мариоара

ВЪВ ВОРОНЕЦ

Във Воронеж небето често слиза,
в олтарите разпръсква синевата,
загадките си стар горун приспива,
в олтарен дим иконите проплакват.
Елени идват там на Бъдни вечер
и тайно там във преспи се кръщават,
в елхите дюли като свещи светят
и в календари буди се тревата.

Над Воронеж ще падне и звезда
разпръсквайки искри по своята диря.
Овчари в село ще я вземат с тях
и раждането в яслата ще скрият.
Сина усмихнат ще прегърнат те
край агнетата бели и невинни.
Ще дойдат трима източни царе
със светлина, злато, тамян и смирна.

Във Воронеж да идеш по Великден!
Да се помолиш просто в тежък миг.
Ще се раздвижат мощите нетленни
и козунак ще светне... с Божи лик!

Превод от румънски – Адриан Василев

Воронец е манастир в североизточна Румъния, който заради изящните си средновековни стенописи, е наречен „Румънската Сикстинска капела“. – Бел. прев.

Petrișor Stoenescu

Giurgiu, România

TE AȘTEPT!

Te aștept pe aceeași bancă,
Spre seară, în apus .
Când razele de soare,
În Dunăre s-au dus.

Și timpul încet se scurge
Și noaptea a sosit
Se face miezul nopții,
Dar tu nu ai venit.

Unde te poartă pașii?
Oare unde ai plecat?
Te aștept pe aceeași bancă,
Sub cerul înstelat.

Петришор Стоенеску

ЧАКАМ ТЕ!

Чакам те на тази пейка
в залеза на вечерта,
слънчеви лъчи погалват
тиха дунавска вода.

Времето се ниже бавно
и нощта расте.
Полунощ настъпи вече,
ти така и не дойде.

Где сега са твоите стъпки,
накъде ли ти пое?
Чакам те на тази пейка,
тук, под звездното небе!

Превод от румънски – Надежда Радева

Petrișor Stoenescu

FATA CU CHITARA

O fată cu o chitară,
Un duo minunat,
Aș vrea să ascult în noapte,
Când soarele s-a culcat.

Doar cateva minute,
Atât noi ne-am văzut,
Au fost suficiente,
Să spun că mi-a plăcut.

De atunci o tot aștept
Și dorul să-mi alin,
Ascult câte un cântec,
Cântat de Joe Dassin.

Îmi place veselia,
Ce e în privirea sa
Și-mi place pasiunea,
Ce-o are în a cânta.

Deși nu e departe,
Eu nu o pot vedea,
Căci timpul ne desparte,
La fel și Dunărea.

Петришор Стоенеску

МОМИЧЕТО С КИТАРАТА

Едно момиче със китара,
едно вълшебно дуо,
бих искал да слушам в нощта,
когато слънцето заспива.

Само няколко минути,
за толкова се видяхме,
но беше достатъчно
да кажа, че ми хареса.

Оттогава все я чакам
и копнежът ме обгръща,
чуя ли някоя песен,
изпята от Жо Дасен.

Харесва ми веселието,
което е в погледа ѝ
и ми харесва страстта,
която има, когато пее.

Въпреки, че не е далече,
не мога да я видя,
сякаш времето ни разделя,
а също и Дунавът.

Превод от румънски – Надежда Радева

Rodica Revența

Giurgiu, România

EU ȘTIU

Eu știu ce-am fost,
Ce sunt și ce voi fi.
Și cum nimic în lumea asta sumbră
Nu mă împiedică s-ajung la cer
Eu știu ce-am fost,
Mai știu eu încă
Să te cunosc,
Să te ating în drum spre cer?
Mai știu și vocea
Să-ți ascult în noapte,
Și simt mireasma ta
În templul sfânt.
Mai știu ce nume porți ,
Îți știu privirea
Când mă privești
Atunci când îți greșesc.
Și vocea-ți știu
Și inima ta blândă ,
Și vorbele-ți duioase le cunosc.
Eu știu ce-am fost,
Ce sunt și ce voi fi,
În Cartea ta e scris în veșnicii.

Родика Ревенца

АЗ ЗНАЯ

Аз зная какво съм била,
какво съм и какво ще бъда.
И как нищо в този мрачен свят
не ще ми попречи да стигна небето.
Аз зная какво съм била
и още зная как
да те опозная,
да те усетя по пътя нагоре?
Познавам и гласа ти,
чут в нощта,
усещам аромата ти
в светия храм.
Още знам какво име носиш,
зная ти погледа,
с който ме гледаш,
тогава, когато пред теб съгреша.
И гласа ти познавам,
и нежното ти сърце,
и приказките ти сладки ги зная.
Зная, какво съм била,
какво съм и какво ще бъда,
в твоята Книга е записано за вечността.

Превод от румънски – Надежда Радева

Rodica Revența

SUNT HOȚUL CLIPELOR TALE

Sunt hoțul clipelor tale...
Și nu regret această faptă
Sunt hoțul clipelor tale
Triste , reci....
Clipe pe care în culoare
am ales să le transform.
Sunt hoțul tristeților tale .
Am ales să răpesc tristețea ta
Am ales s-o schimb în bucurie.
Și nici această faptă n-o regret....
Ce zici?
Sunt hoțul lacrimilor tale
pe care le-am ascuns în suflet ,
Le-am furat pentru o clipă ,
Le-am ascuns pentru un timp ,
o vreme...
Azi am privit la ele
și am găsit petale de suflet ,
petale de dor , petale de cântec.
Oare să cer îndurare
și pentru această faptă?!
Sunt hoțul clipelor tale..
Clipe dor, clipe de dor...
Clipe.

Родика Ревенца

КРАДЕЦ СЪМ НА ТВОИТЕ МИГОВЕ

Аз съм крадецът на твоите мигове...
И не съжалявам за това.
Крадец съм на твоите мигове
тъжни, студени...
Мигове, които в цветовете
избрах да ги превърна.
Крадец съм на твоите тъги.
Реших да отвлека тъгата ти,
да я превърна в радост.
И за това не съжалявам...
Какво ще кажеш?
Крадец съм на твоите сълзи,
които зарових в душата,
откраднах ги за миг
и ги скрих за малко,
за определено време...
Днес ги погледнах
и намерих късчета душа,
частици копнеж, остатъци от песен.
Нима да искам прошка
заради това?
Аз съм крадецът на твоите мигове...
Мигове тъга, мигове на копнеж...
Мигове.

Превод от румънски – Надежда Радева

П Р О З А

АВТОРИ ОТ ГРАД РУСЕ

Ася Кулева

КИЗОМБА

София стоеше до прозореца и се взираше в нищото. Душният следобед бавно и с нежелание отстъпваше място на вечерта, а тя пък нетърпеливо потропваше с тънките си токчета по тротоара на примрелия от жегата град. Стопли се изведнъж и флората изпадна в недоумение. Бадемите се събудиха в края на февруари, кестените и люлякът още цъфтяха, а напъпилите липи вече напиреха и пронизваха въздуха с несмело ухание. Ароматният разгул объркваше София. В ноздрите ѝ блудстваха познати миризми, навремени навестявани от неканени гости. Объркването всъщност ѝ харесваше. То държеше сетивата ѝ нащрек, в което нямаше нищо лошо. Точно обратното. В суматохата и привидното безпътие се раждаха неща, които насищаха със светлина и най-тъмните ъгълчета на нейния свят. И тя самата засияваше. Колегите я подпитваха дали не се е влюбила. Нямаше такова нещо. Затова само им се усмихваше загадъчно, посягаше към поредната топка фондани и започваше моделира листчета за захарни рози. Работеше в сладкарски цех на непълен работен ден. Получаваше повече от скромна заплата, но беше благодарна, че в тази криза има някаква работа. И че не стои затворена вкъщи както преди. Не искаше да си спомня за времето, когато дните и нощите се сливаха в едно и единственият ѝ събеседник бе радиото с кошмарните новини на кръгъл час. Не че я вълнуваха особено, не че се интересуваше какво ще бъде времето днес, утре или след два

дни, нито пък примираше за най-горещите оферти от рекламния блок. Новините на кръгъл час бяха часовникът, който ѝ напомняше, че не е умряла. Засега де.

Телефонът започна да вибрира в ръката ѝ. Беше приятелката ѝ Елена.

- Ехооо, как си, Софке-философке? Какво ще правиш тази вечер?

- Ами, не знам.

- Тази вечер тръгваме на лов за мъже!

- Но...

- Никакво „но“! Не приемам възражения!

София и Елена излязоха на улицата. Нощта – опитна танцьорка, леко мятеше поли и пръскаше аромат на ириси и джинджифил. Ухаеше нетипично и на зелени бадеми. Двете крачеха бавно с походка на преродени инфанти. Мъжете ги заглеждаха с интерес – беше странно и малко необичайно красиви, изискано облечени жени да се движат пеш. Пристъпваха леко и уверено на високите токчета, наметнали на голите си рамене копринени шалове. Около тях се носеше ароматът на женственост и самоувереност, която парираше всеки опит за елементарна задявка. София държеше за лакътя приятелката си и следваше пътя ѝ.

- Отиваме на танци, уважаема – обяви Елена.

- Как така? Знаеш, че аз... – София спря като вкопана.

- Аз, ти, не се брой! На танци сме и толкова! Говоря за истински танци – валс, танго... Защо не и салса?

- Не зная дали ще се справя. Отдавна не...

- Разбира се, че ще се справиш – прекъсна я Елена. – Да ти напомня ли изтърканото сравнение с карането на колело? И с танците е така, и със секса е същото. Ух, пак сексове са ми в главата. Да му се не види и овулацията!

София чу приглушен разговор и музика, която пълзеше на талази от сградата пред тях.

- Внимавай със стъпалата! Няма да ти простя, ако ожулиш разкошните си обувки. Дръж се за мен – каза Елена и София вкопчи пръсти в лакътя ѝ.

Салонът не беше голям. Нямаше и много хора. Приглушената музика ухаеше на циклама, люляк и зелени бадеми.

- Ето два свободни стола. Сядай, аз ще отърча за фре-шове – каза Елена и се стопи във въздуха.

София се заслуша. В музиката оранжевото преливаше в люляково, което пък нетипично дръзко флиртуваше с червеното. Зеленото стоеше нерешително отстрани и се опитваше да привлече вниманието на намусеното синьо. А то определено не беше в настроение и някак ревниво и завистливо се любуваше на самотния чар на виолетовото, в чиято събраност навремени припукваха искрите на скрита от любопитни погледи жарава. Тя потрепери. Цветовете, както и звуците, не са нищо друго освен вибрация. „Ароматите също“, добави мислено тя.

- Ще позволите ли да Ви поканя на танц?

София усети аромата на мандарина, ирис, фин тютюн и кардамон.

- С удоволствие. Но не съм сигурна, че го умея. А и приятелката ми изчезна някъде – София се огледа.

- Не се притеснявайте за нея. Навън пред входа е потънала в пушалки.

- Моля? Не разбрах...

- Пушене и свалки, имах предвид.

Тя подаде ръка на мъжа и стана. Беше готова да я поведе, но той я спря:

- Момент, първо да сложа превръзката.

- Но...

- Ще танцуваме кизомба. А това е едно от условията. Доверете ми се.

Копринената лента гальовно притихна върху клепаците ѝ. Мъжът плътно придърпа София към себе си и ръката му легна върху корема ѝ. Телата им започнаха леко да се поклащат в едно цяло – без резки движения, без показна демонстрация и без неизбежно налаганата от пола суета. Танцуваха вътрешно, танцуваха по-скоро наум, танцуваха без излишен шум. Полюшваха се като тръстики, леко и плавно, подчинени на вятъра, а той не бунеше езерото, а само фино набраздяваше белтъчената глазура

на повърхността. Тръстики ли бяха или водни паячета, които бродираха неизвестна и на тях самите картина върху тортата? На моменти София усещаше, че води танца, на моменти отстъпваше ролята на мъжа зад нея. После пак повеждаше... Мъжът рязко я обърна и отново плътно я притисна към себе си. Ръцете ѝ се озоваха на тила му и тя почти го целуна. Почти-целувката ѝ хареса. Устните му имаха вкус на див мед и летен дъжд. Танцът продължаваше. Тя се виеше като лозница около него, токчетата ѝ потракваха с морзовата азбука на желанието. Той разчиташе на момента телеграмата и с еротичната бруталност на аржентинското танго протягаше крак и я караше да извие гръб в почти невъзможна поза. После се смиляваше над нея, леко я изправяше и отново заставаше зад гърба ѝ. Шепнеше нещо в ухото ѝ, което София на мига забравяше, упоена от думите му с вкус на вино от теменужки. Виолетов аромат и виолетов вкус. Теменужена музика с приглушения стон на кардамон и с мекия мъх на зелен бадем. Бяха заедно в мандорлата на откровението и сетивността. Бяха самото откровение и самата сетивност.

И после танцът свърши. Някак внезапно и някак незавършено свърши. Мъжът отведе София и я настани на стола. Телефонът му иззвъня.

- Извини ме за момент – каза той и се отдалечи.

- А, ето те и тебе! Аз малко се увлякох навън, обаче един тип ме заигра и аз... – Елена пърхаше около нея. – Ако знаеш само колко е готин, нищо общо с бившия ми бивш... А ти? Успя ли да отстреляш нещо?

- Моля те, нека се прибираме. Сега, на минутата, веднага! Хайде! – София стана рязко от стола. – Тръгваш ли с мен?

- И защо е това бързане? Добре де, тръгваме. Ето!

София взе от ръцете на приятелката си белия бастун и пое към изхода. Стъпваше уверено, с вирната брадичка и с финеса на инфанта. И само леко приведените ѝ рамене пръскаха аромата не на цъфнал, не на напъпил, а на едва насълзил люляк.

Галена Стоянова

ЛЯТОТО

В началото бе лятото. То дойде с неусетните лъчи на слънцето, които обещаваха, че всичко щеше да бъде наред. Той пристигна с тях в един от тези дни, около пет следобед през юли, с рисуваните човечета, приличащи на Джон Ленън, със синята риза на бели райета и късите дънкови панталони.

След това идваха думите, ред по ред нанизани в разговори за всичко, което някога е било важно. За всичко, което не е било. За всичко, което може би щеше бъде.

Преди лятото беше непознат. Сега е съвкупност от вероятности. Неизследвана материя на физиката, химията и всички други точни и неточни науки. Закъснява винаги, когато го чакаш; появява се винаги, когато почти си го забравила. Приканва те към себе си, без да го знае. Нужно е само да е тук и да говори, независимо дали за Вселената, хората или коалите. Разкрива се, колкото да се почувстваш привлечена от него. Остава загадка по същата причина. Превръща се в неосъзната недостижимост, илюзия и риск, който ти се иска да поемеш, но който ще загубиш. Напомня ти на залезите, защото топлите им цветове му отиват на душата.

Превръща се в самотна фигура в съзнанието ти, загледана в небето и гората на нечия тераса. Виждаш го в дърветата с наострените иглички на Витоша и по вития път обратно към София. Ще го имаш такъв – носталгичен,

меланхоличен, лиричен дълго след лятото, когато ще потъне в неизвестност.

Какво ще прави, къде ще ходи, с кого ще разговаря, на кого ще пише, с кого ще се скара, кого ще обича, на кого ще се довери, няма как да знаеш. Дали ще се върне? Дали ще иска да го направи? Дали ще закъснее? Дали ще е същият? Постепенно той ще се превърне в уравнение с безброй неизвестни и решение, което не можеш да намериш. Ще мине толкова време, че ще се чудиш дали си го измислила. Ще губиш очертанията му в ума си, ще затваряш очи и ще се опитваш да възстановиш контурите на лицето му. Очите, правият нос, ръцете, гласът. Мислено ще се мъчиш да призовеш гласа му, ще стискаш клепачите си, силно, силно, за да си припомниш как звучаха думите му. И така, докато той не се превърне в спомен, чиято реалност ще се размива в отраженията на локвите. Ще се успокояваш с едно – че си го имала поне за малко в себе си, дори да е само от юли до октомври тази година.

Може да се каже, че за теб той е късно лято и ранна есен. Разкрива се с цветовете на листата по земята, във всичките им багри, падналите ябълки, с дъха на въздуха след дъжд, всяко раждане и смърт на залеза. Застинал в промеждутъка между разгара на лятото и средата на есента, след това се превръща в променлива величина, потънала в неизвестност, защото си отива. Като стихотворение си тръгва с онова лято, което никога няма да се върне.

Ръцете му – с дълги пръсти, белег на лявата китка, бенка на дясната, руси косъмчета като настръхнали глухарчета, когато е студено и извивката там, където сгъва лакътя си. Тя е най-еротичното нещо, което съм виждала.

Сега е скрита от голям син пуловер.

Седим в софийско кафене срещу църквата „Св. Седмочисленици“. Пазим се от вятъра навън, пиейки горещ шоколад.

- Случвало ли ти се е някога най-големите ти страхове да се превърнат в най-големите ти мечти? – питам го. Той сбърчва вежди.

- Не съм се замислял. Какво имаш предвид?

Поглеждам към прозорците на заведението. Стъмнило се е. Сервитьорката поставя на масата ни свещ в чашка. Ако бяхме на среща, щях да помисля, че е много романтично.

- Ами, примерно, страхуваш се от любовта, защото мислиш, че в крайна сметка ще ти разбият сърцето. Но един ден се влюбваш и започваш да мечтаеш да си с този, в когото си се влюбил.

- И страхът се превръща в мечта, така ли?

Той докосва ръба на чашата със свещта. Ръката му минава над пламъка и променя светлината между нас. Лицето му, приютило сенките в себе си, за момент изглежда зловещо.

- Нещо такова, защото вече не се страхуваш от любовта. Мечтаеш я. Не ти ли се е случвало?

- Не. – Той се усмихва. – Засега.

Двамата мълчим за няколко секунди. Ръцете му, които до преди часове са натискали копчето на фотоапарата или са създавали думи, тракайки по клавиатурата, сега почиват върху бедрата му.

- Ами ти? – пита на свой ред. Аз го поглеждам. Искам да протегна ръката си и да хвана неговата.

- Какво аз?

- Страхуваш ли се от любовта, или я мечтаеш?

- И двете.

„Страхувам се от теб“, допълвам мислено. Той спира погледа си върху очите ми. Като че ли се опитва да разгадае страха ми.

- Защо?

- Защото искам да съм обичана, но понякога просто не се получава.

Той мълчи.

- Имаш нещо в косата – казва накрая и прокарва ръката си през нея, за да го махне. – Имам нужда да напличкам лицето си със студена вода.

- Благодаря.

Стои срещу мен и говори нещо, но в ума ми се връщам към предишна наша среща. Беше преди два-три месеца, седяхме пак в същото кафене, само че отвън до ули-

цата. Вятърът носеше мириса на плодове от сергиите отсреща. Слънцето печеше, но беше хладно. Той седеше срещу мен, облечен в тениска, поставил едната си ръка на масата. Другата беше отпуснал върху бедрото си.

Бяла кожа, глухарчета, къси нокти, извивката. Ръце, в които искаш да се сгушиш. Бяла кожа, глухарчета, къси нокти, извивката. Гледката беше хипнотизираща.

- Хей, тук ли си? – гласът му прекъсва спомена ми. Кимам разсеяно. Бяла кожа, глухарчета...

Събуждам се с усещането, че съм изгубила нещо, което никога не съм имала.

Данаил Стойчев – Хърст

СТРАННИЯТ ЛОВЕЦ

Пограничният катер на бреговата охрана бавно потегли срещу течението на реката. Лъчите на залязващото слънце прокарваха огнена пътека върху спокойните води на Дунав и донякъде затрудняваха видимостта. Въпреки това, над обраслия с гъста растителност недалечен остров ясно се открояваше тънка струйчица дим. Командир Джигушев угрижено насочи бинокъла си в тази посока. „Кои ли ще са тези? – Тревожеше се граничарят. – Контрабандисти, каналджии, браконieri?...”.

Островът, подобно на десетки други между българския и румънския бряг, се водеше пуст и необитаем. Наоколо гъст върбалак, огласян от стотици птици и крякането на жаби. От време на време, от основите на стърчащите покрай брега коренища, към идилията се прибавяше и плясъкът на някоя по-тлъста риба. Миналата есен, на друг остров, съдбата срещна граничаря с интересен и рядък случай. Мнозина капитани на кораби съобщаваха за силуета на странно същество. Рибари пък шеговито твърдяха, че може да е някоя препичаща се на пясъка речна самодива. Джигушев и двамата му подчинени слязоха на острова, готови за всякакви изненади. Бавно и внимателно напредваха през гъстата растителност. Почти обиколиха сушата, без да срещнат някого, но все пак попаднаха на следа. Във вътрешността се натъкнаха на загадъчно съоръжение, което беше изплетено от пръти между короните на огромна върба и представляваше импрови-

зирана площадка. Наглед изоставената наблюдателница усъмни лейтенанта и той продължи издирването. Скоро отпред долетя кучешки лай, а след малко от ракиката на мочурливата местност излезе и стопанинът на животното. Всъщност, това бе нисък, сякаш появил се от древността ловец, облечен в ръчно ушити кожени дрехи; брадясал и с кал по нозете. На рамото му висяха лък и стрели, а с дясната си ръка държеше едра, току-що убита патица. Дребният спокойно изчака да го приближат и на съвсем съвременен език, шеговито подхвърли: „Спокойно, господа, не съм възкръснал от времето на траките!“. Нарече се Андрей, родом от село над Русе. Бивш археолог; понастоящем бизнесмен, до болка пристрастен към лова и риболова. Похвали се, че от десет години е активен член на Ловно-рибарския съюз, при което покани граничарите да го придружат до бивака, за да покаже разрешителните си. Скоро се озоваха до закътано в храсталака място, с импровизирано огнище и колиба, направена от камъш. Огънят едва тлееше, но от малкото опушено гърне върху жарта приятно ухаеше на рибена чорба. Домакинът любезно ги покани да споделят скромната му трапеза: „Съжалявам, но имам само сухари и чорба – рече той. – Ще трябва да се примирите и с примитивните ми дървени лъжици“.

Документите на ловеца бяха изрядни и Джигушев прие да остане. Този странен мъж провокираше любопитството му. В речното си обиталище Андрей се успокои и лицето му просветна. Невероятно беше въздействието на малката хижа върху съзнанието му. Един след друг всички опитаха от бульона в гърнето и установиха, че е прекрасен. Разговорът потръгна: „Отначало ми беше трудно – замислено говореше ловецът, – трябваше да се науча да оцелявам. Обаче имаш ли вярата в себе си, нещата се получават. Най-напред си направих леговище сред короната на една върба. Беше ме страх да спя на земята, тъй като при бързо покачване на водата, можеше да се удавя. Огън палех със старата си бензинова запалка – сега го правя с огниво. Неочаквано за мен основен проблем се оказа питейната вода. Както се казва: „Вода газни – жаден ходи...“. Да пиеш направо от Дунав е опасно – може да се сдобиеш

със сериозни коремни проблеми. Започнах да преварявам и прецеждам водата, но това изискваше време. Тогава ми хрумна да си направя кладенче. Растителността на острова е върху пясъчен нанос, през който дунавската вода прекрасно се филтрира; за по-сигурно добавях и въглен”. Граничарите не можеха да се начудят на изобретателността и сърчността, с която бяха направени рибарските и ловните му такъми. Личеше си, че човекът се беше слял с природата: „Всичко си тъкмя собственоръчно – обясняваше им той, – кукички за риболов, остриета за стрели... Имам си работилница на село. Предметите изработвам от дърво, кост и бронз. Костните върхове са много подходящи за лов на птици. Стрелата е по-лека, по-бърза, лети на голяма височина, а и не без значение е, че когато падне във водата, остава на повърхността. Мога да я догоня с кануто си или да пратя кучето да ми я донесе. Бронзовите върхове използвам за едър дивеч: зайци, сърни, прасета и пр.”. Тогава Джигушев го изгледа с недоверие. Беше чувал от свои колеги ловци, че ако не го уцелиш, където трябва, даже изстрел от пушка не може да спре глигана.

Нисичкият ловец се усмихна леко и прошепна: „Изработил съм си специална тактика за диви прасета... – и след като се наслади на интереса, който беше предизвикал, додаде: – На идване сте забелязали наблюдателницата между върбите. В подножието оставям храна за шопарите и се покатервам върху нея. След това седя и чакам. Стадото минава по леда на реката и идва да похапне. Избирам си едно по-младо мъжкарче и го захлупвам със серкмето. Докато другите прасета уплашено побягват, жертвата се омотава в мрежата и лесно може да бъде обстрелвана. Накрая го доубивам с едно по-дълго копие”. При това обяснение всички шумно се развеселиха и започнаха да отправят докачливи подмятания. На никой не му се вярваше, че начинът работи. Като ги остави да се наприказват, ловецът невъзмутимо поясни: „Този метод съм заимствал от историята. В гладиаторските борби е имало войн, на когото са викали „рациарий”. Той си е служил с мрежа и тризъбец срещу противника. Тогава си рекох: Щом се е справял с въроръжен противник, защо да не мога по същия

начин да убия прасе!". След думите му всички замълчаха. Тогава Джигушев зададе въпроса, който вълнуваше и останалите, но никой не се осмеляваше да зададе, а именно: защо този мъж е решил да ловува по този опасен и първобитен начин, вместо по традиционния – с пушка и в група? След кратък размисъл Андрей задоволи любопитството им: „Преди време участвах в археологически разкопки точно на този остров. Колегите бяха разкрили основите на праисторическо селище. Останките даваха отговори на много неща. Огромен интерес представляваше начинът, по който са ловували праотците ни. Оттогава започнах да изработвам реплики на техните ловно-рибарски оръжия и приспособления. Знаете ли, имали са философия и култура на лова! Никога не са убивали повече от необходимото за ден-два. Непознато им е било консервирането на храните. Солта доставяли отдалеч и я придобивали срещу размяна на ценни стоки и предмети. Освен това са имали и религиозни разбирания, които са ги възпитавали и задължавали да проявяват уважение към животните. За тях ловуването е било „вся и светих“. Днес подобно верую не съществува. Отначало и аз ходех с дружината и стрелях с пушката. Но откакто разрешиха употребата на лъка, направо пощурях по този древен начин на ловуване. Вече мога да кажа, че традиционният лов не ми доставя предишното удовлетворение”.

Разказът на странния ловец успя да ги впечатли. Благодариха му за хубавата чорба и се сбогуваха. Той от своя страна им обеща, че при нова среща ще почерпи пак. Джигушев се откъсна от спомените си, понеже катерът меко застърга пясъчното дъно до брега. Скоро спряха в плитчината и с подчинените си колеги потегли към мястото, откъдето се виеше димът. Не след дълго пристигнаха. Наоколо нямаше никой и огънят бавно догаряше. Офицерът въздъхна разочаровано и тихичко изруга. После разпреди да се поляят с вода въглените и замислено се огледа. Не беше познатият им странен ловец. Той нямаше да остави огънят да тлее. Островът трябваше да се огледа за нарушители.

Елица Калоянова

ДУНАВСКА ИМПРЕСИЯ

Черното е съвкупност от всички възможни нюанси, лишени от светлина.

Потънах в мрака, минути преди Слънцето да изгрее. Докосвайки ме с тъмната си пелерина, Нощта се опитваше да задържи всички в люлката на сънищата. Хипнотичният ритъм смесваше в едно и минало, и настояще, и бъдеще. Моменти, в които реалност и фантазии се сливат.

Протяхах ръце, за да опипвам какво има около мен и да не пропадна в зейнала пропаст, която жадува само да ме прегърне. Не знаех дали черните сенки са потъмнели топли нюанси или ще ме порежат с вледеняващ хлад. После Слънцето започна да пуска своите златисти мрежи по небесната шир. Започна се. Залпове от светлина. Приглушени нюанси започнаха да се проявяват. В небето се различаваха облаци-лодки. Нетърпеливи стъпала ме подканяха да тръгна надолу. Изглеждаха като клавиши от пиано, а токчетата на дамите даваха тон за утринна симфония. Съзрях в далечината течното злато на водата, която ни разделяше. На другия бряг стояха те – мързеливите полегнали зелени туловища, които се излежаваха край брега на Гюргево. Именно зад тях Слънцето скриваше почервенялото си сънено лице. Тогава само след няколко въздишки пламтящата пътека в реката угасваше и отново нюансите бяха забулени от черната пелерина на

Нощта. Втрещих се в зеленикавите силуети отсреща. Имах усещането, че като не ги гледам мърдат и пият вода от реката. Цветовете продължаваха да разкриват истинската си същност – тук късче ярко синьо небе, там свежо зелени брегове, сиви пътища и кафяви дървета. Черните сенки отстъпваха, а глъчка и грохот на леки коли тежко боботеха и всяваха смут сред песните на крайбрежните птици.

Един мост бе разрушен. На негово място бавно се появяваше нов. Следващите поколения нямаше да си спомнят стария. Реката мълчаливо беше свидетел на много събития. Бунтове, кръв, радост, венци от цветя на обичащи се. Течеше бавно, наблюдаваше, а в дълбините ѝ плуваха огромни риби, много по-тежки от едър мъж. Малки човечета се шураха като в големи мравуняци от двете страни на тихия бял Дунав. Разделяше ги само един криволичещ конец, който бързаше да влее сладост в дупката, събрала толкова много солени сълзи. И този конец се движеше, закърпваше дупки от спомени, пълзеше като змия и продължаваше напред. Пленяваше слънчеви лъчи, приемаше снизходително кораби да развълнуват повърхността. Някои човеци го бяха определили за граница. А после сами се опитваха да го преодолеят. Да преминат ограниченията. Неминуемо всичко започваше отново да потъва в мрак. Очертанията да се губят. Реката да изчезва. Реалност и фантазии да се обединяват. След заспиването на градовете се чуваше как зелените мързеланковци по бреговете се пробуждат и започват да шумолят. Дали пък не си приказват на някакъв техен език, нищо че са от двете страни на реката? Черното правеше Добро и Зло да изглеждат еднакво, както впрочем и яркото Слънце ни заслепява и не можем да различим нюансите.

После всичко утихна. Замлъкна. За няколко часа. А сякаш бяха минали хилядолетия на брега на тази река. Лодки от облаци плуваха в небето. Глъчката около реката пулсираше в два различни ритъма. А морето очакваше с нетърпение прилива на сладка вода. Някои хора упорито строяха в мечтите си не въздушни кули, а въздушни мостове, чрез които да преминат границата. Черните сенки ги успокояваха и подтикваха да преодолеят ограниченията

на конкретното. От този цвят сутринта се разпръскваше в цялата палитра от нюанси. Едно беше ясно – и хилядолетия да минат реката следваше пътя си към морето. Към Черно море. Тихият бял Дунав. Черно и бяло. Те са родителите на всички възможни нюанси. Ин и Ян. Жена и Мъж. Приказка, стара колкото света. В която въздушни мостове плуват в небето на зазоряване.

Лилия Линкова

ЕВА ЛИ?

*На светлия дух
на ЕЛКА БЕНЕВА*,
на всички, които я обичаха
и на тези, които ще я обикнат*

Слънцето раздра мъглата с първия си лъч и денят прогледна. Голямата река на стария континент примря тръпно между бреговете и поруменяла от свян продължи напред развълнувано, дарявайки с живот всичко по пътя си. Пристанището на шейсетте кораба се давеше в обятията на тишината, когато масивната дъбова врата със стара бронзова брава проскърца напевно. Покрай римската стена се прокрадна светла сянка. С леки стъпки тя се отправи към Моста на въздишките, прехвърлен през две височини близо до кея. Там рибарските жени вече очакваха премръзналите от нощния улов мъже.

Никулден е – техен празник, християнски празник, но колцина са християните в Сексагинта Приста?

С широката си походка и висока фигура, облечена в мъжки дрехи, тайнствената персона успя да заблуди стражите, но не и жените. Те знаеха, че това е Ева, дъщерята на първата християнка тук, кръстила децата си във водите на Дунав. Тя беше се споминала от лоша болест преди

тринадесет години, а след още девет при нея се пресели и съпругът ѝ, ненадминат майстор на метала. Ева беше не само негова дъщеря, но негов книжовник и съветник. Бедното сираче израсна само с бащините грижи и братската обич в суровата среда на майстори и чираци, рибари и моряци. Свенливостта, която усърдно прикриваше с момчешкото си поведение, беше природна. Скръбта, която я споходи твърде млада, я накара да съзрее отрано. Страхът и срамът бяха суровото възпитание, което получи, когато осиротя. Всичко това, смесено в една сплав, изкова един щит, който я опази от любовта, която отбягваше, докато Той не се изпречи на пътя ѝ.

Името му означаваше закрилник на мъжете, но тя го нарече просто Адам. Та нали тя беше Ева, а за нея той беше единственият мъж на света?

С набитото си око на опитен познавач Адам съзря веднага самотата в откритите ѝ очи, а спортната ѝ кондиция и бързи реакции издаваха равностоен партньор. Високомерието му на самовлюбен мъжкар го караше да прикрива симпатиите си и двамата продължаваха да се разминават като кораби на вражески страни. Едва когато в деня на мъченицата света София и нейните дъщери: Вяра, Надежда и Любов, постави в тясната ѝ длан малка пластика на женска фигура от благороден кристал, изваяна сякаш от постоянството на капка вода и цял вулкан от чувства, тя вдигна очи и го погледна. Волята ѝ се прекърши като тръстика под напора на стихията, в която бяха израснали. Любовта припламна внезапно и само водите на Дунав биха могли да я погасят.

Днес е денят на свети Николай Чудотворец. Ева искаше да му поднесе своя дар – една перлена огърлица от тридесет и три терцини – по една за всеки неотразим ден от тяхната любов. Те бяха низ от съкровени мигове, органично вплетени един в друг със златните нишки на една изпепеляваща и безгранична любов.

Битието на рибарските жени беше тежко, но далеч не така сложно като нейното. Те за пореден път посрещнаха уморените си мъже и се разотидоха, а тя продължи да се разхожда като еквилибрист по кея, без да дочака този, за

когото жадуваше. Навярно корабът му бе отпътувал рано призори нагоре по голямата река към ново пристанище, към нова любов.

В студения декемврийски ден слънцето клонеше към залез, когато Ева се отби до най-близката кръчма и срещу дребни монети поиска за себе си чай, мастилница, перо и червен восък, а за насядалите край масата мъже – амфора с отлежало вино. Усамотена пред мигащата светлина на огнището, тя извади изпод наметалото си пергаментов свитък с красива калиграфия и написа най-отгоре:

„На А. Д. – Адам – с любов.

*Телата са преходни. Духът ми
ще те търси до края...”*

После въздъхна сподавено и допълни: *„...и откъд.”*

Камбаната на близката църквица възвести вечерня. Ева постави внимателно тънкия свитък в отвора на амфора, запечата гърлото ѝ с червения восък и поседя ритуално минута-две. Това я успокои и тя напусна кръчмата с невъзмутимо достойнство, което никой нямаше от този ден да посмее да накърни. После се спусна до самия бряг на реката, прекръсти се, целуна скъпоценното писмо и го хвърли далече в оловните води на реката. Тя вече беше усетила, че животът е едно отлагане на смъртта и бързаше да изпие всеки негов перлен миг, преди още амфората да се е строшила в някой остър крайбрежен камък. Отприщена като река, която проправя с водите си своя път, Ева се понесе по устието на своето въображение. Тя вече беше осъзнала истинските стойности в живота и се хвърляше отчаяно да ги защитава.

Изведнъж изострените ѝ сетива доловиха, че се случва нещо необикновено. Времето се задвижи в синхрон с отстъпващата светлина така, че пред очите ѝ се заредиха отначало по-плавно, а след това по-ритмично странни картини. Преходът в епохите се долавяше едва забележимо на фона на сгъстяващата се декемврийска мъгла. Едва сега жената разбра, че е съвсем сама. И в тази неограничена самота са ѝ останали само градът и реката, за които живееше, защото беше влюбена в тях още от дете. Те ѝ даваха сили в самотността на един безвъзвратно оси-

ротял човек. Притаила дъх, тя се заслуша жадно с всяка своя клетка в шепота на вековете. Столетията се изнизваха едно след друго като припламващи зърна на необикновена броеница по линията на Времето, добавяйки по нещо неповторимо в живота и силуета на града, застроен върху крехък лъос. Само реката си оставаше същата – константна величина за величие и вечност.

Съзрялата жена наблюдаваше с широко отворени очи нейния неотразим живот, свързващ с невидими нишки града с целия непознат за нея свят.

II.

Понеделник е определено стресов ден, въпреки че е почивен за храма на музите. С тези мисли Ева Бенева отключи музея на Захари Стоянов. Днес денят беше специален дори само затова, че бе Никулден. Това бе едната страна на медала, а другата бе, че вече не беше на работа – титулярът се завърна още преди седмица – в първия ден на декември. Оттогава тя очакваше новото щатно разписание.

Номерът на служебния ѝ телефон тук беше вписан за връзка в Интернет срещу регистрацията на дамския естетически клуб „Ева ли?“, който тя основа. Търсеха я приятели отвсякъде. Беше се разчуло за последната ѝ титла „Делова жена 99“, с която бе удостоена наскоро във Велико Търново. Търсеха я приятелки, творци, колеги. Най-нетърпеливи бяха журналистите от двата местни вестника, за единия от който работеше през последните десетина години. Те искаха да проведат беседата в музея. Въпросът бе уреден служебно и ето, че в точното време носителката на приза за високи постижения в изкуството, а от година и секретар на дружеството на писателите „Светлоструй“, седна пред репортерския микрофон и фотообектива.

Всъщност Ева Бенева не беше непознато лице за града. Нещо повече. Тя се беше превърнала в личност още когато учеше в Техникума по механотехника, едно определено мъжко училище, уредено в останали от войната масивни немски складове в началото на младежкия парк.

Още беше ученичка, когато майка ѝ почина от нелечима болест. А когато, като току-що завършилата история специалистка, започна работа като организатор в Младежкия дом, всички обикнаха това високо и енергично момиче. Клубът „Дебати“, който тя организира, раздвижи младежката аудитория.

Журналистиката я мамеше. Тя стана сътрудник на местния вестник и общинското радио. Раздавайки щедро таланта си, Ева печелеше ежедневно все по-широк кръг почитатели – слушатели и читатели. От своята практика в журналистиката беше осъзнала, че професионализмът е непрекъснато движение и вечно сверяване на часовника, едно перманентно съизмерване със света. За да достигне медиен успех, който ѝ носеше отличия в гилдията, тя беше открила душата си за света и се стремеше към по-широки хоризонти. Наскоро беше получила покана за сътрудничество в интересната рубрика „Ретро“ в престижно дамско списание. Стана кореспондент на холандски вестник за българи и на френско списание по археология. Като уредник на музей и историк търсеше контакти с чуждестранни музеи, в резултат на което получи отговор от Британския музей.

Беседата се разгръщаше непринудено. Още в началото ѝ г-ца Бенева показва, че не обича да бъде режисирана. Тя заяви, че като историк и журналист работи с духа на Времето, което, всъщност, е жива материя. От личен опит знаеше, че там, където има чувства, падането е сигурно. Затова бе убедена, че историята е най-опасният продукт, който химията на интелекта е създала. Тази истина беше прозряла, вглеждайки се в руините на старопрестолния град Велико Търново. Всеки неин отломък, нашепващ величие, я караше с болка да осмисли за себе си древната мъдрост, че малката родина е голяма, защото е единствена. Тук тя за сетен път почувства, че я обича не защото е велика, а защото е своя.

Ева Бенева седеше уверено зад бюрото на своя кумир – Летописеца, който от неграмотно овчарче с идването си в Русчук и прекрачвайки прага на читалище „Зора“, израства като апостол на Априлското въстание, издига се до

председател на парламента и кореспондент на вестник „Таймс“ и всички европейски медии. На тази главозамайваща кариера би завидял и самият Наполеон. За нея тя беше повод за почит и модел за подражание. Беше едва двадесетгодишна, когато съдбата я срещна случайно с неговия страдалчески образ в подземията на болницата. При преместването на гроба на Захари Стоянов от параклиса му в Пантеона на възрожденците, тройният ковчег, в който се съхраняваха тленните му останки, беше отворен. В него, върху бял саван, покрит с френски издания, отразяващи новината за неговата кончина, лежеше човек в кафяв костюм, с елегантни обувки с по-високи от обикновените за мъжки обувки токчета. Материята на костюма се беше превърнала в кафява пепел, която покриваше дребното му тяло, а от джобчето на сакото му се подаваше съвсем запазена бродирана копринена кърпичка, която дъщерята на Баба Тонка – Анастасия Обретенова, му подари преди да отпътува за Париж. С женското си сърце на бъдеща майка, тя предусети, че тази тяхна раздяла ще е съдбовна за семейството им.

Бенева пазеше този спомен вече двадесет години и не беше го споделяла дори с белия лист, затова и сега го премълча, защото ѝ се струваше много личен. Като бъдещ историк я бяха учили, че трябва да опазва фактите от фалшива интерпретация.

Тя работеше професионално дълги години и заслужаваше да стане победител. Наградите, с които я удостоиха приятелите ѝ от клуб „Интелект – 2000“, тя приемаше преди всичко като бъдещ ангажимент, а не като поощрение.

На въпроса за нейното вдъхновение в поезията, отметна независимо глава и припряно отговори: „Жената е поезия!“ – е възкликнал Пенчо Славейков, а Дядо Славейков е добавил, че „в живота има само туй, що трябва на поета“. „И на журналиста, тук бих прибавила аз, той е добър, когато има хъс на боец и душа на поет.“

Интервюто приключи. Колегите побягнаха със суровия материал към редакциите си. Г-ца Ева Бенева – „Делова жена 99“ остана сама в къщата-музей на Захари

Стоянов. Тя не беше вече поетесата, журналистката, историчката и общественичката. Тя беше просто човек. Една жена с библейското име Ева. Отпусна се на ореховата софа с дърворезба и попи с поглед и най-незначителния детайл от интериора на музейната експозиция. После стана рязко, заключи вратата на музея и „тръгна по ръба на миналото на тоя град, като жадна лунатичка“, както беше писала в награденото есе за Русе, „за да открие в тишината му неговата магия“.

Захлопвайки за последен път дворната вратичка на музея, пред нея се изправи внушителната фигура на паметника на Баба Тонка, която, скръстила ръце на гърди, се взираше в отсрещния румънски бряг. Бенева мина унесено покрай къщата ѝ, която беше музей, събрал най-ценното от възрожденската ни столица. Ех, кога най-сетне ще дойде денят, в който ще се реши този заплетен казус според разбиранията на цялата гилдия историци... Тя тръгна с увереността, че вратата на музея ще бъде отворена скоро за всички.

Когато стигна до къщата на Калиопа, тя се спря. Тази къща също беше емблематична за нейните съграждани. Тя беше спечелена на лов, организиран от Митхат паша, от съпругата на пруския консул – Калиопа. „Каква ли ще да е била тази любов, която е помирила две враждуващи религии?“ – се замисли тя. „Или в този мит прозира само желанието на народа ни за духовното единение на два паралелни свята?“

Забързано премина покрай феерични огради, от които надничаха фонтани, скулптури, колони, монограми, кариатиди и камени бижута с лапидарни надписи. Прекоси площад „Свобода“ и скоро се озова в подземие то на вкопаната в земята църква „Света Троица“, издигната за едно денонощие през XVII век. Отскоро бе избрана за църковен настоятел. Запали свещ пред иконата на свети Николай Чудотворец и се помоли за дечицата от Дом „Надежда“, момичетата от Дом „Райна Гатева“, които бяха лишени от родителски грижи. На излизане забеляза слепаца, който чакаше пред вратата на храма. На него даде последните си монети, които имаше в себе си. Защо вър-

шеше всичко това? – Тя самата не разбираше. Може би, защото се изживяваше преди всичко като създател на морал или това беше просто едно скромно християнско деяние? Стана ѝ ясно, че така се чувстваше отговорна за всичко, и за своята вяра, и за своето суеверие, и за своето безверие. Сега наистина можеше да каже облекчено, както в своя материал, посветен на психичното здраве на човека: „Понякога излизам от себе си като от езеро”.

Излизайки от църквата “Света Троица”, Ева попадна в един разноезичен средноевропейски град, в силуета на който се вписваха безчет синагоги и джамии и повече от дузина консулства. Минавайки по същите улици, като на Русчук от XIX век, тя усещаше с периферното си зрение как я следваха странни отражения на къщи с конусовидни кули, съчетали в себе си мистерията на различни епохи, стилове и вкусове, омагьосващи със своята феерия и екзотика.

Когато мина покрай църквата „Вси Светии”, цветните стъклописи се запечатаха завинаги в жълтото петно на тъмните ѝ очи. Прекосявайки старото еврейско гробище, тя бързо се озова в началото на голям парк, който преди повече от сто години бе изпъстрен от тържища и пазари, бахчи и гори. Ето че пред нея се разгърна живописната картина на празника на Русчук след спасяването му от първия масон в България, носител на тридесет и трета зидарска степен и основател на „Балканска звезда” от ложа „Ориент”.

Дърветата ту се появяваха, ту изчезваха в сгъстяващата се мъгла. На тяхно място периодично се явяваха призрачни видения, които изскачаха между редовете на пожълтелите страници на историята, която разлистваше като студентка и като културен деец. Фактите я впечатляваха с откровеността си. Те я шокираха. Детайлите я смразяваха. Нижеха се войни с победи и погроми, мирни времена на прогрес и застои.

В един момент виденията започнаха да се движат все по-бързо и по-бързо, както събитията през XX век, на които тя беше свидетел. Подухна северният вятър и вместо студ донесе тежък облак хлор, който падаше ниско

над земята. Хлорът отне горещия ѝ дъх. Скреж полепна по клепачите ѝ.

„Бяло е от зимата в душите ни” – проплака нещо с тънък глас във вкочаненото ѝ сърце.

„Отци и учители, знаете ли какво е ад? Адът – това е неспособността да обичаш.”

„Това не се отнася за мен, отговори мислено Ева Бенева на Фьодор Михайлович, но има един несравним с нищо ад – адът да търсиш работа и да не можеш да я откриеш”.

„Тук вече съм съгласна с Вас, г-н Достоевски. Който не е минал през тези два кръга на ада, той все още нищо не знае за тръпката на живота, защото е негов храненик”, заключи тя.

Нервността ѝ, която беше преминала през отрицанието и принудата, се трансформира в пазарлък. Тя започна несъзнателно да си угажда, за да успокои съдбовните удари на сърцето си.

„Къде отива човек, когато е изтървал разписанието на своя кораб? Разбира се, там, където се грижат за него, когато е болен, където страдат за него, когато е нещастен, където го обичат, докато е жив – у дома.”

Някакъв оптически сензор в нея броеше автоматично бързо отминаващите дървета и в един момент тя усети физически, че е достигнала целта. Изведнъж нейният изоставен замък изплува от мъглата като потъваща фрегата. Ева отключи внимателно пощенска кутия №9, сякаш това беше кутията на Пандора. Мигновено разбра, че писмата бяха и от света, и от нас. Въодушевена от внезапна надежда, тя взе трите етажа на един дъх.

„Давай, боецо! В теб все още е жив олимпийският огън!”, промърмори на себе си окуражително и спря за миг пред вратата на апартамента. Там, от двата некролога я гледаше нейното двойно Аз. То прозираше в широката усмивка на майка ѝ – обикновена учителка. То я гледаше и дръзко, с проникателния поглед на баща ѝ, човек-реалист.

„Спокойно!”, спря се за миг тя, но прекрачвайки прага на дома си, усети как депресията, този тих убиец, я хвана

здрavo за гърлото. Задави се. Беше в криза – ясно. Но нали криза в превод от гръцки език означава решение, прелом, изход? Към този изход тя се стремеше с всяко свое действие, с всяка своя мисъл. Облече домашното кимоно и запали ароматна свещ. Цветето, което сутринта беше втъкнала в танзана с икебана, вече бе повехнало. Беше извървяло вече своя път. Залезът щеше да настъпи скоро. Сервира чай за двама. Наближаваше пет следобед. Очакваше позвъняване, което можеше да промени живота ѝ.

За утеха отвори кореспонденцията си, която я очакваше. Раздели я на две групи – за бяла и за черна магия. Имаше здраво чувство за реализъм и знаеше от кого какво да очаква. И така, да започнем първо с добрите новини. Редакторът на чикагско издателство номинира две нейни стихотворения и ги включва в сборник под рубриката „Фаворити на редактора“. Моли за предоставянето на авторски права. „Браво, момиче!“

Дебютно представяне в тримесечен бюлетин на англо-българското общество за приятелство с Англия.

Преводът на японски език на първата ѝ книга е завършен. Нейни стихове са публикувани на английски, френски и фински език. Колеги ѝ съобщаваха, че втората ѝ книга е под печат. Три нейни стихотворения ще влязат в антологията на клуб „Отворено общество“. Добри новини!

Под преспапието беше останала една стара картичка от морето с печат „Яворови дни '99“ – Поморие. Върху нея със замах беше написано: „*За Ева Бенева – поетеса. Къщамузей „Захари Стоянов“ – гр. Русе.*

*Една скала към Черното море
и светла сянка, възряна в хоризонта,
разделящ Вечността на две –
преди Мига-Живот и ... след това.*

Една дунавска Лилия“

Добре, че са литературните конкурси. Без тях животът е скучен. Спомни си с усмивка колко хубаво прекараха с нея на конкурса в Разград, посветен на поетичните хоризонти на жената. Беше тази есен. Извън протокола двете обиколиха всички храмове в столицата на Лудогорието – и

християнските, и мюсюлманските. Днес нейната сестра по перо замина за София за юбилея на Вапцаров. След това ще се отбие в старата столица Велико Търново, където премина младостта ѝ. Днес вестник “Артфорум” отбелязва свой юбилей. Ако можеше и тя да е сега там!...

Камбаните на близката църква забиха „Вечерня”. Ева хвърли поглед в пепелника, а в ушите ѝ звънна тристишие:

Цигарата догоря...

Чаши за чай. В пепелника – цигара.

Дими. Сама.

„Ако вратите на сетивата ни бяха изчистени, нещата щяха да изглеждат безкрайни...” Тя реши да привърши с писмата, но последната дума от нейното хайку се заби като нож в гърба ѝ. Изохка леко, но напук хвърли любопитен поглед върху сметките.

„Какви писма – останалите са само дълговете, а те, като смъртта, са неизбежни!”

Стана ѝ студено от тази мисъл, а болката се беше придвижила до пръстите на лявата ѝ ръка. Почувства спазъм и световъртеж, който я подсети, че трябва да позвъни на личния лекар. Телефонът му беше извън обхват. Прозвъни и на близките си.

По навик набра още един номер, но след като чу глас, рефлексивно изключи телефона. Тя знаеше, че той е там, но не за нея.

Ти крачиш

по горещия пясък

на друга любов.

Включи репортерския си касетофон и стаята се изпълни със звуците на детска песен. Това беше нейната „Ода на радостта“, посветена на юбилея на дома за малки деца “Надежда”. Очите ѝ светнаха от щастливи сълзи. В съзнанието ѝ отекна на срички едно класическо японско хайку:

Думите са изречени.

Смисълът

им остава.

III.

Когато брат ѝ влезе в апартамента, нея вече я нямаше там. Тя се беше промъкнала през прозореца на верандата и прелиташе над парка на нейната младост, който се намираще по дължината на улица „Алея”, а от другата му страна просветваше достолепно Голямата река.

В белотата на парка се чуваше гласът на майка ѝ – учителката от близката прогимназия, която търпеливо повтаряше: „Ева. Ева...”

„Ева ли?!...” – питаха орляк момчета и се втурнаха на живот и смърт в състезанието кой първи ще я открие. Та нали беше единствена!... Като нея нямаше друга...

А тя, свила се в храстите на нейното дърво, се вслушваше в тишината. Чакаше да чуе песента на славея. Неговата песен беше простичка и кратка, но ясна и се чуваше най-далече. Първа. Над другите.

---

* Елка Бенева – 1958 – 1999г. - Бел. авт.

Михаела Грамен

МЕСАЛИНА ОТ ВИЛНАТА ЗОНА

Беше в разгара на лятото, всеки търсеше да се покрие някъде на сянка. Един ден към десет Жожо ми се обади, че ще доведе на обяд някакъв клиент, който най-обичал студена бира с пържена риба под дебела орехова сянка. Той щял да донесе бирата, аз само да изпържа рибата. Това „само“ означаваше да викам такси, да бягам по магазините за хубава риба, шофьорът да ми мърмори, че тук и там спирането е забранено, после обратно... Всичко за два часа. Нищо работа, стига да я свърши някой друг.

За да не се разхвърчат люспи из кухнята, изчистих рибата на дворната чешма и тъкмо я бях нарязала на едри парчета, когато Жожо пак позвъни да пита скоро ли ще бъде готова. Докато разговарях с него, дочух зад гърба си крясъци от котешко сбиване. Обръщайки се, видях два сиви котарака, вкопчени в жестока схватка, а покрай тях се въргалаше най-голямото парче риба. В този момент иззад лозите се промъкна едра черна котка, грабна рибата и с два-три скока я отнесе към края на лозето. Там най-спокойно започна да си похапва, поглеждайки ме с такова върховно пренебрежение, че аз забравих кой всъщност беше крадецът и стоварих целия си гняв върху нея.

- Ах, ти мръснице! Марш оттук! – засилих се заплашително към нея и тя побягна с рибата в уста.

По онова време Жожо четеше една книга за живота на Клавдий на френски и често ми превеждаше на глас пикантни пасажии, свързани с подвизите на палавата му съпруга Месалина. В събота, излегнат на шезлонга под ореха, той беше захлупил книгата върху очите си и ме дразнеше с темата колко било жалко, дето не се раждат повече жени като известната императрица, та евентуално да можел и той да се вреди. В това време откъм лехите с пипера се зададе същата черна котка, повела след себе си банда безпризорни котараци от вилната зона. Спонтанно възкликнах:

- Я виж! Месалина пристига!

Котката се обърна към нас и ми хвърли пълен с презрение поглед: „О, ти не беше ли жената, дето ми крещя оня ден? Ако знаеш пък колко ми пука...“ После, зарязвайки безцеремонно компанията си, отиде до него и започна да се потърква о снежнобелите му дънки. Отново погледна към мене, сякаш казваше: „Ще ти дам да разбереш!“.

- Махни я тая чернилка! Ще ми изцапа дънките! – извика той ядосан.

- Това е същата гаднярка, която оня ден отмъкна рибата. Просто я сричай и ще си отиде.

Но не. Жожо е галантен с жените – имам предвид чуждите. Пък ако усети, че към някоя изпитвам неприязън, направо се разтапя пред нея.

- Карай, после ще ги хвърля за пране.

„Да, казах си, нали не ги гладиш ти?...“. Моят мъж намира, че е неустоим с бели дънки, особено през лятото.

През следващите дни дистанцията между тях все повече се скъсяваше. Не зная какви рецептори има това животно, но щом той си дойдеше, изникваше неизвестно откъде – мисля, че разпознаваше бръмченето на бялото ни БМВ. Без да го е грижа повече за белите дънки, той й позволяваше да се метне на коленете му, понякога я вдигаше нагоре, гъделичкаше я, а тя се глезеше в ръцете му. Когато решаваше да си отиде, Жожо произнасяше, загледан след нея:

- Погледни само каква красавица! Не е ли истинска императрица!

Бях бясна на себе си, дето му привлякох вниманието към нея, но котката беше наистина великолепна – черна и лъскава, снажна, властна и грациозна. Иззад цепките на очите ѝ надничаше сладен изумруден поглед, който би разтопил и най-коравото мъжко сърце. Не говоря за това на Жожо – то си е направо от чист пчелен восък. Към средата на септември той замина за Париж във връзка с някакви договори за чуждестранни инвестиции. Жената на градинаря, която идва да чисти вилата, остана цяла седмица и двете се захванахме с бурканите – компоти, пюрета, мармалади... Нашата градина ражда всичко, защото Жожо яде само екологично чиста храна.

Докато той отсъстваше, черната котка не се мярна нито веднъж на двора. Често я виждах клекнала на покрива на гаража – внушителна и надменна, понякога ми хвърляше поглед, пълен с убийствена ненавист. В мен започваше да се прокрадва натрапчиво усещане, че вече се е настанила в спокойния ни подреден живот и скоро ще внесе в него смут и бъркотия. Питам се, дали да не опитам да я прогоня преди Жожо да се е върнал или да се помъча да спечеля благоразположението ѝ. Съзнавах обаче, че нито едното е възможно, нито другото. Злопаметната императрица напълно игнорираше съществуването ми и в никакъв случай не би се подчинила на волята ми. Нашата предана овчарка Бети изглежда споделяше тревогите ми. Не се отделяше от мене и ме гледаше с големите си умни очи, сякаш търсеше закрила от предстояща беда. При нейната наблюдателност сигурно беше забелязала флирта на Жожо с неканената гостенка. Сега си давам сметка, че двете сигурно са имали някои спречквания, които не съм имала случай да видя.

В деня, когато той се завърна, котката изобщо не се появи. Нито на следващия. Не си правех илюзии, че просто си е отишла. Вече достатъчно добре познавах тази необикновена самка, надарена с почти човешки разум и воля, която очевидно го наказваше, дето я беше оставил така дълго да го чака. Той също не беше безразличен към отсъствието ѝ. Постоянно се оглеждаше, надничаше зад лозите. На третия ден изплю камъчето и попита:

- Къде е Месалина?

Месалина?! Боже мой, той вече я легитимираше със собствено име! Това беше повече, отколкото можех да понеса, но все пак успях да скрия раздразнението си:

- А, тук някъде трябва да е! – за нищо на света нямаше да го подсетя, че беше страдала заради отсъствието му, щеше се спуска от гордост.

Есента вече оголваше лози и дървета, скоро паднаха и първите слани. Градинарят беше подрязал розите и прибрал в бараката градинските мебели. Вилната зона опустяваше, време беше и ние да се прибираме в града. Искаше ми се да тръгнем час по-скоро, докато котката не се е появила, но Жожо все отлагаше заминаването. Не спомена повече за нея, но нещо ме караше да подозирам, че го причаква някъде наблизо, където я дарява с ежедневната порция любов.

Една вечер си дойде забързан, защото се очакваше да завали, а разкаля ли се, щяхме да имаме проблеми с колата на черния път.

- Прибирай нещата, тръгваме! Аз отивам да натоваря бурканите.

Набързо нахвърлях в два сака дрехи, тоалетни принадлежности и други дреболии, метнах ги в колата и отидох да потърся Бети, но тя никъде не се виждаше. Накрая я намерих свита в храсталака зад бараката.

- Хайде, Бети, ела! Отиваме си у дома.

Бети не помръдна. Даже още повече се сви, като ме гледаше с неопишуема тревога в очите. В това време Жожо, който най мрази да чака, започна нервно да бибитка. Хванах я за нашийника и насила я завлякох до колата. Там тя отказваше да влезе, дърпаше се назад и едва когато той ѝ се скара, неохотно се подчини. Жожо разговаряше по телефона и ми направи знак да седна зад волана. Котката не се виждаше никаква и аз с безкрайно облекчение подкарах към града.

Когато пристигнахме пред блока, вече валеше. Жожо още говореше по телефона и аз излязох, за да отключа багажника. Повдигнах капака и извиках от изумление – разположена върху щайгите с буркани, спокойно спеше чер-

ната котка. Жожо показва глава през спуснатото стъкло на прозореца:

- Какво става?

- Ела да видиш! Котката е в багажника! Ти ли я прибра?

- Не, честна дума. Сама се е вмъкнала.

Хм, твоята честна дума... Стана ми ясно защо Бети не искаше да влезе – явно беше видяла какво става, но не можеше да ми го каже. Ако зависеше от мене, щях веднага да подкарам обратно към вилната зона, но той додаде:

- Да се качваме горе, ще разтоварвам утре.

- А котката?

- Котката... и тя, как иначе? – отговори сопнато, ядосан, че изобщо питам. – Аз ще взема саковете и нея, а ти вземи Бети и чантата.

Отворих уста да възразя, но осъзнах, че спорът е безполезен – щом си науми нещо, нищо не може да го спре. Най-малко пък аз. Взех чантата – скъпата чанта на Жожо, която рядко доверява на някого. Неговата гордост, емблемата му на блестящ адвокат. Защото само един адвокат, който не познава изгубено дело, може да си позволи такава чанта – от крокодилска кожа, марка „Самсонайт“, с шестнайсеткаратови инициали GG. Георги Георгиев – така всъщност се казва моят мъж, а чаровното Жожо му го лепнаха още ученичките от Френската гимназия – до една бяха влюбени в него, глупачките. Май че и аз бях сред тях.

Жожо влезе в асансьора с дремещата котка в ръце, но Бети отново се задърпа и двете тръгнахме по стълбището. Вратата на апартамента беше само притворена. Бутнах я с крак и изтръпнах на прага – картината, която се откри пред очите ми, не предвещаваше нищо добро. В антрето, в панера на Бети, се беше настанила черната котка. Седеше там, горда и недосегаема, като императрица на своя трон и оглеждаше новите си владения.

Колкото и да е кротка и дружелюбна, Бети не можеше да приеме това вероломно окупиране на личното ѝ пространство. Отиде до панера и предупредително побутна натрапницата с муцуна. Оная се наежи и злобно изсъска. С нарастващо безпокойство чаках какво ще стане по-ната-

тък. Бети повтори опита си и тогава се разрази истинска буря. Котката скочи с крясък и като бясна хала се нахвърли върху нея. Горкото животно изпищя и се сви в ъгъла, а тя, озъбена, подивяла от ярост, скачаше, съскаше, хапеше, драскаше. От носа на Бети бликна кръв.

Жожо дотича от тоалетната, като вдигаше панталоните си в движение. Хвана котката и без много церемонии я изнесе на кухненския балкон. През цялата вечер тя стоеше до вратата, опряла нос в стъклото, вперила в нас поглед на оскърбена невинност, която чака извинение. Имах тягостното чувство, че фиестата още не е свършила.

И тя наистина избухна отново минута след като загасихме светлините. Котката задраска по вратата, да се хвърля върху стъклото и аз се обезпокоих, че може го счупи – като че точно това целеше. Очевидно не искаше да изкара нощта на балкона. Положението ставаше критично. В един момент Жожо скочи, отиде до балкона и я донесе в спалнята.

- Смяташ да спи тука? – извиках аз ужасена.

- Само за момент, докато изведа Бети на балкона. После ядно я хвърли в антрето и скоро двамата заспахме.

Събудих се от неистовия вик на Жожо. В този момент нещо прелетя през стаята и тупна на пода. Светнах нощната лампа и видях уплашеното му лице. Докато се чудехме какво беше това котката се промъкна от неговата страна и се опита да се качи в леглото:

- Ето какво било. Усетих в съня си, че нещо мърда на гърдите ми, хванах го и го захвърлих. Но как е влязла? – Погледнах към вратата – беше леко открехната. Очевидно е скочила и е дръпнала дръжката. Жожо стана и с все сила я запрати в антрето и после превъртя ключа.

Сутринта го усетих, че става и след малко от антрето се понесе невероятна ругатня:

- Чантата ми! Мамка му, чантата ми! Ела да видиш какво е направила с чантата ми!

- Сега пък какво? – изтичах в антрето и се хванах за косите. Леле...! Скъпоценната чанта на Жожо беше превърната в дрипа – надраскана, надрана и изгризана до неузнаваемост. Златните инициали стърчаха, изкъртени

от гнездата. Каква злоба е била нужна, за да се измъкнат закривените им краища от дебелината, твърда крокодилска кожа! Котката, заела позиция в панера, наблюдаваше суматохата със злорадо тържество:

„Ще ме захвърляш като парцал! Мене!!!”.

Жожо започна трескаво да се облича, без да се е измил, обръснал и закусил.

- Къде отиваш?

- Малко ще я поразодя, за да се успокои. – Взе котката и излезе. Въпреки всичките поразии, които беше сторила през нощта, не смеех да се надявам, че е решил да я откара обратно на вилата. Когато се върна, беше сам.

- Къде е котката?

- Избяга.

- Как така избяга?

- Просто избяга! Казвах ти, не става за домашна котка.

О, Боже! Бил ми казвал! Мисля, че наистина я е откарал някъде далеч, но за нищо на света няма да си признае, че не е трябвало да я довежда вкъщи. Честолюбието му бе по-силно от самия него и аз не исках да го наранявам.

- Не се тревожи – казах му за утеха – избрала е свободата.

Така в нашия дом отново се възцари мир и спокойствие. Но докога? Зная, че котките по някакъв странен начин намират пътя към дома. А тя вече беше обявила нашия дом за свой. Не бих се учудила, ако някой ден отново се появи на вратата. А дотогава Жожо може и да е прежалил скъпата си чанта.

Бети, прочела мислите ми, простена и ме погледна с болка в очите: „Не, само това не...”

Не зная, Бети. Ще видим.

Съдържание:

Съвременна поезия и проза от Русе и Гюргево	/ 5
„Constelații dunărene” – corabia spiritualității transfrontaliere	/ 7
„Дунавски съзвездия” – кораб на трансграничната духовност	/ 9
Адриан Василев	/ 13
Анна Димитрова	/ 17
Валентина Цвяткова	/ 21
Валентина Щайн	/ 25
Веселка Кюкова	/ 29
Елена Богданова-Влайкова	/ 33
Йордан Василев	/ 37
Йордан Йорданов	/ 41
Надежда Радева	/ 45
Николина Тодорова	/ 49
Райна Преславска	/ 53
Румен Ченков	/ 57
Сийка Савова	/ 61
Светланда Рашкова	/ 65
Таня Сеславска	/ 69
Тодор Билчев	/ 73
Цветан М. Тодоров	/ 77
Цветанка Ангелова	/ 81
Dunia Pălăngeanu / Дуня Паланджеану	/ 87
Aurel Petre / Аурел Петре	/ 91
Angelica Ionițescu / Анджелика Йоницеску	/ 95
Andrei Șerbănescu / Андрей Шербанеску	/ 99
Tudor Andreea Ruxandra / Тудор Андрея Руксандра	/ 103
Constanda Georgeta / Констанда Джорджета	/ 107
Cornelia Chioseaia / Корнелия Кьосяуа	/ 111
Cosmin Ștefan Georgescu / Космин Щефан Джорджеску	/ 115
Dorel Sîrbu / Дорел Сърбу	/ 119
Gica Ciobanu / Джика Чобану	/ 123
Ioana Nicolae / Йоана Николае	/ 127
Mariana Șoavă / Мариана Шоава	/ 131
Marilena Perijoc / Марилена Перижок	/ 135
Miron Corneliu Urîtu / Мирон Корнелиу Уръту	/ 139
Nedea Marioara / Недя Мариоара	/ 143
Petrișor Stoienescu / Петришор Стоенеску	/ 147
Rodica Revența / Родика Ревенца	/ 151

Ася Кулева	/ 155
Галена Стоянова	/ 161
Данаил Стойчев – Хърст	/ 165
Елица Калоянова	/ 169
Лилия Линкова	/ 172
Михаела Грамен	/ 184

♦ Дунавски съзвездия ♦

Литературен сборник
на автори от Русе и Гюргево

ISBN 978-619-7463-04-0

Българска

Първо издание

Съставители и редактори –

Надежда Радева, Йордан Василев, Дуня Паланджеану

Рецензенти – *Дуня Паланджеану и Йордан Василев*

Превод от румънски език –

Адриан Василев и Надежда Радева

Пейзажни снимки на корицата и в книжното тяло –

Василе Аркану, Гюргево, Румъния

Дизайн на корицата – *Елица Калоянова*

Предпечат – *Надежда Радева*

Издава ССП – Русе

sspruse@abv.bg

Печат – „Дайрект Сървисиз“ – София

Русе, 2019 г.